

Vlaams
Parlement

vergadering **C64**
zittingsjaar 2019-2020

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Binnenlands Bestuur, Gelijke Kansen en
Inburgering

van 17 december 2019

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Jeremie Vaneckhout aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de selectieprocedure voor provinciegouverneurs – 610 (2019-2020)	
VRAAG OM UITLEG van Kurt De Loor aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de benoeming van de provinciegouverneur van Oost-Vlaanderen en de stopzetting van de selectieprocedure – 621 (2019-2020)	
VRAAG OM UITLEG van Chris Janssens aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de procedure voor de benoeming van provinciegouverneurs – 641 (2019-2020)	3
VRAAG OM UITLEG van Katrien Schryvers aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over een eventuele uitbreiding van het rouwverlof voor de personeelsleden van de lokale besturen en van de Vlaamse overheidsdiensten bij het overlijden van een kind – 638 (2019-2020)	10
VRAAG OM UITLEG van Chris Janssens aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de intrekking van de erkenning van de Al Ihsaanmoskee – 677 (2019-2020)	13
VRAAG OM UITLEG van Orry Van de Wauwer aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de recente berichten over de toenemende stadsvlucht en de gevolgen ervan voor het stedenbeleid – 658 (2019-2020)	18
VRAAG OM UITLEG van Hannelore Goeman aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de wachtlijsten voor de cursus maatschappelijke oriëntatie (MO) – 635 (2019-2020)	25
VRAAG OM UITLEG van Paul Van Miert aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over het financieringskader voor de gelijkekansenorganisaties – 587 (2019-2020)	30
VRAAG OM UITLEG van Tom Ongena aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de toepassing van uitzendarbeid bij de overheid als instroomkanaal voor werkzoekenden – 668 (2019-2020)	32

VRAAG OM UITLEG van Jeremie Vaneekhout aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de selectieprocedure voor provinciegouverneurs
– 610 (2019-2020)

VRAAG OM UITLEG van Kurt De Loor aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de benoeming van de provinciegouverneur van Oost-Vlaanderen en de stopzetting van de selectieprocedure
– 621 (2019-2020)

VRAAG OM UITLEG van Chris Janssens aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de procedure voor de benoeming van provinciegouverneurs
– 641 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Kris Van Dijck

De voorzitter: De heer Vaneekhout heeft het woord.

Jeremie Vaneekhout (Groen): Minister, we hebben hierover al eerder van gedachten gewisseld en ik had gehoopt hier niet met deze beslissing te moeten zitten. Op 6 december besliste de Vlaamse Regering om de lopende procedure – die een ware kwelling voor de Vlaamse Regering geworden was – voor de invulling van de betrekking van gouverneur voor de provincie Oost-Vlaanderen stop te zetten. Een aantal maanden geleden heb ik u als kersvers minister over deze procedure ondervraagd en daarop antwoordde u dat u het dossier nog ten gronde wilde bekijken omdat het enkele juridische angels bevatte. Vorige week, net voor wij de vraag stelden, tweette een kandidaat die als beste uit de selectieprocedure kwam, dat er rond de fout gelopen procedures nog een zaak hangende was bij de Raad van State omtrent zijn niet-benoeming.

We hebben al een paar keer van gedachten gewisseld over het nut, al dan niet, van politieke benoemingen of objectieve procedures. Blijkbaar hebt u het dossier ondertussen voldoende kunnen bestuderen om te beslissen dat de lopende procedure kon worden stopgezet. En ik ga ervan uit dat er op een andere manier beslist zal worden over de aanstelling van de toekomstige gouverneur voor de provincie Oost-Vlaanderen – dat is ook wat de beslissing van de Vlaamse Regering laat uitschijnen –, en ook voor Limburg en Vlaams-Brabant, waar de positie van gouverneur binnenkort ook vacant is.

Waarom nam u de beslissing om deze procedure stop te zetten? Wat was er mis mee? In welke mate heeft zij het initiële opzet van de procedure niet kunnen inlossen?

Welke impact heeft de stopzetting van de procedure op de juridische procedure die eruit voortvloeide? Kan de stopzetting op zich opnieuw leiden tot juridische procedures?

Is er over de stopzetting al overleg gepleegd met de kandidaat die als beste uit de proeven was gekomen?

Welke procedure zult u nu toepassen voor de invulling van de gouverneursposten die vacant zijn of binnenkort vacant worden? Hoe zult u ervoor zorgen dat de beste man of vrouw op die plaats terechtkomt?

De voorzitter: De heer De Loor heeft het woord.

Kurt De Loor (sp.a): Dit debat is in deze commissie al enkele keren aan bod gekomen en ik wil even recapituleren. De Vlaamse Regering besliste in het verleden om de provinciegouverneurs aan te stellen op een objectieve, een open, een transparante manier. Men zegt 'the proof of the pudding is in the eating', maar bij de aanstelling van de eerste nieuwe gouverneur, die van Oost-Vlaanderen, was het onmiddellijk prijs. In oktober 2018 ging het al mis. Er ontstond politiek getouwtrek met op zijn zachtst gezegd toch wel vijandige uitspraken en reacties. Het resultaat is een politieke patstelling rond de aanstelling van een nieuwe gouverneur in Oost-Vlaanderen.

Minister, hoewel er in het nieuwe Vlaams regeerakkoord of in uw beleidsnota niets stond over het aanpassen van de selectieprocedure voor de gouverneurs, konden we toch opvangen dat er in de marge van de regeringsvorming beslist zou zijn om de objectieve selectieprocedure stop te zetten en terug te grijpen naar een politieke benoeming. Zoals collega Vaneeckhout daarnet al vermeld heeft, werden die vermoedens op 6 december dan ook bevestigd, want de Vlaamse Regering besliste om de lopende objectieve selectieprocedure met betrekking tot de aanstelling van een nieuwe gouverneur in Oost-Vlaanderen – en ik citeer – "met onmiddellijke ingang" stop te zetten.

We stellen vast dat er zowel in Oost-Vlaanderen als in Limburg en Vlaams-Brabant, die er ondertussen ook zijn bij gekomen, nieuwe gouverneurs aangesteld moeten worden, en vandaar heb ik een aantal vragen.

Waarom, minister, besliste de Vlaamse Regering om de huidige, lopende selectieprocedure stop te zetten?

Vreest u niet dat deze stopzetting een juridische procedureslag tot gevolg zal hebben, met name door de vijftien kandidaten die geschikt waren bevonden? Er werden immers vijftien kandidaten geschikt bevonden bij de selectie.

U liet in een interview met TV Oost weten dat de objectieve selectieprocedure juridisch niet in orde zou zijn. Dat roept natuurlijk heel wat vragen op. Welke juridische hiaten ziet u in de huidige procedure?

Welke volgende stappen zal de Vlaamse Regering nemen in dit dossier? Ik heb ondertussen vastgesteld dat de Vlaamse Regering vorige week vrijdag al een nieuwe procedure heeft opgesteld, waardoor de provinciegouverneurs nu, zoals we vermoedden, politiek benoemd zullen worden. Welke verdere stappen worden in dit dossier genomen en wat is de timing daarvoor, zowel voor de gouverneur van Oost-Vlaanderen als voor die van Vlaams-Brabant en Limburg?

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Minister, de politieke benoemingen zijn blijkbaar terug van nooit weggeweest. Ik denk dat de voorgaande collega's de 'coup de théâtre' van de voorbije maanden al voldoende geschetst hebben, evenals de huidige impasse rond de aanstelling van de gouverneur van Oost-Vlaanderen en in de komende maanden ook voor de aanstelling van de gouverneurs van Vlaams-Brabant en Limburg. Wat de neutrale toeschouwer nu ziet, is toch wel een gênante poespas, een toonbeeld ook van een ziekte, de benoemingsziekte die blijkbaar moeilijk of niet te genezen valt. Als we nu namelijk lezen in de pers dat de objectieve selectieprocedure voor de benoeming van gouverneurs wordt stopgezet en dat de regering gouverneurs in de toekomst opnieuw zelf zal aanduiden, dan worden de wenkbrauwen hier en daar toch wel terecht gefronst. Het is dan ook een bizarre beslissing. Die objectieve procedure was het werk van de vorige Vlaamse Regering, de regering-Bourgeois, die nochtans uit dezelfde partijen bestaat als de huidige Vlaamse Regering, de regering-Jambon. Van die procedure werd toen gezegd dat ze er kwam om komaf te maken met die politieke benoemingen, maar bij de eerste zogenaamd objectieve procedure, die voor de aanstelling van een gouverneur in Oost-Vlaanderen, liep het blijkbaar al meteen mis.

Minister, het moet hierbij gezegd worden dat uw partij, Open Vld, in dit spel toch wel een opvallende rol speelt. Toen in de voormalig blauwe gouv Oost-Vlaanderen voor het eerst een gouverneur werd aangesteld die niet over een blauwe partijkaart beschikte, riep uw partij om een objectieve procedure. Wanneer die dan wordt opgestart en uitgerold maar de beste kandidaat niet de gewenste liberale kandidaat blijkt te zijn, moet die procedure van uw partij opnieuw worden stopgezet en zelfs worden afgevoerd en moet er teruggegaan worden naar het systeem van de oude politieke cultuur, het systeem van de platte politieke benoemingen. Dat lijkt me toch een schaamteloze postjespolitiek van partijen die daarmee alleen het cliché bevestigen dat ze vooral met zichzelf bezig zijn. Dit is ook levende reclame voor de antipolitiek van diezelfde partijen die toch beweren dat ze net die antipolitiek willen bestrijden. En nu wordt er dus in de huidige regeringskringen gezegd dat men een nieuwe formule wil uitwerken om die gouverneurs opnieuw aan de te duiden. Een terugkeer dus naar de politieke benoeming. En de regeringspartijen zouden dan waarschijnlijk, bij de komende drie benoemingen die moeten gebeuren in Oost-Vlaanderen, Limburg en Vlaams-Brabant, elk hun eigen favoriete kandidaat naar voren kunnen schuiven.

Minister, kunt u de beslissing bevestigen om de objectieve procedure stop te zetten en kunt u de nieuwe formule om gouverneurs aan te wijzen toelichten? Bevestigt u of kunt u ontkennen dat het gouverneursmandaat opnieuw een pure politieke benoeming wordt?

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: De motieven voor de stopzetting worden opgesomd in de beslissing van de Vlaamse Regering van 6 december 2019. Ik geef ze hieronder weer.

Ten eerste bepaalt de wetgeving dat het selectiebureau louter een lijst met geschikte kandidaten overmaakt. Het blijft echter het prerogatief van de regering om uit die lijst de meest geschikte kandidaat te kiezen. Er werd echter geen eensgezindheid bereikt binnen de vorige Vlaamse Regering over de meest geschikte kandidaat.

Ten tweede wil de Vlaamse Regering, gelet op het regeerakkoord, binnen de functie van gouverneur meer gewicht geven aan een actieve verbindings- en verzoeningsrol tussen de gemeenten en de Vlaamse overheid. De functie van gouverneur is dus op basis van het regeerakkoord geëvolueerd: naast de uitvoering van federale taken heeft de provinciegouverneur meer en meer een actieve verbindings- en verzoeningsrol tussen gemeenten en de Vlaamse overheidsdiensten in de provincie.

Ten derde is het belangrijk dat de benoeming van de gouverneur berust op een bijzondere vertrouwensband met de Vlaamse Regering.

Ten vierde zal de Vlaamse Regering het besluit van de Vlaamse Regering van 5 maart 2004 tot vaststelling van het statuut van de provinciegouverneurs en de adjunct van de gouverneur van de provincie Vlaams-Brabant wijzigen. Dat is intussen gebeurd.

Tot slot is het te verkiezen dat de benoemingen die elkaar in een kort tijdsbestek opvolgen, alle rekening houden met hogergenoemde doelstellingen.

De bestaande benoemingsprocedure houdt dus te weinig rekening met de bijzondere vertrouwensband tussen de functie van gouverneur en de Vlaamse Regering, en met het grotere gewicht dat de Vlaamse Regering wil geven aan de actieve verbindings- en verzoeningsrol van de gouverneur tussen de gemeenten en de Vlaamse overheidsdiensten die actief zijn in de provincie.

Een beslissing tot stopzetting maakt de lopende procedure bij de Raad van State zonder voorwerp. De overheid kan in elke fase van een benoemingsprocedure afzien

van de benoeming, mits degelijke motivering van de beweegredenen. De Vlaamse Regering heeft deze beslissing omstandig gemotiveerd op 6 december 2019. De kandidaten werden hiervan op de hoogte gebracht. Elke beslissing in het kader van een benoemingsprocedure kan worden aangevochten bij de Raad van State.

Ik heb op TV Oost gezegd dat de lopende procedure kwetsbaar was. Door de mediatisering van het lopende benoemingsdossier, dat nu reeds het voorwerp uitmaakt van een procedure voor de Raad van State, is het problematisch om nog tot een rechtszekere benoemingsbeslissing te komen.

De stopzetting van een lopende benoemingsprocedure is een prerogatief van de benoemende overheid die hier autonoom over oordeelt. Hierover moet geen voorafgaand overleg gepleegd worden met de kandidaten.

Een aanpassing van het personeelsstatuut van de gouverneurs wordt momenteel voorbereid. De nieuwe procedure zal onder meer rekening houden met het feit dat de benoeming van gouverneur berust op een bijzondere vertrouwensband met de Vlaamse Regering. Nog voor het kerstreces zal deze voor principiële goedkeuring worden voorgelegd aan de Vlaamse Regering.

De procedure zal verlopen conform het provinciedecreet, met name de benoeming van de gouverneur door de Vlaamse Regering, op eensluidend advies van de federale ministerraad. De huidige procedure, met onder meer het onafhankelijk selectiebureau, wordt opgeheven in het personeelsstatuut, zodat opnieuw de statutaire bepalingen van het oorspronkelijke statuut van de gouverneurs zullen gelden. Deze bepalingen gaan ervan uit dat de benoeming van de gouverneur berust op een bijzondere vertrouwensband met de Vlaamse Regering, die, behoudens een kennelijke beoordelingsfout of machtsafwending als dusdanig, de keuze verantwoordt die door de benoemende overheid is gemaakt. De gouverneur zal dus opnieuw rechtstreeks gekozen worden door de Vlaamse Regering. Volgens arresten van de Raad van State is voor dergelijke vertrouwensfunctie geen vergelijking van titels en verdiensten nodig. Deze nieuwe procedure zal gelden voor de invulling van het vacante ambt van gouverneur van de provincie Oost-Vlaanderen en tevens voor de invulling van de vacante ambten van gouverneur van Vlaams-Brabant en Limburg.

De regering wil de benoemingen zo snel mogelijk laten volgen op de definitieve goedkeuring van het vermelde wijzigingsbesluit van het statuut van de gouverneurs. In afwachting hiervan heeft de Vlaamse Regering voor de drie vacante functies waarnemende gouverneurs aangesteld.

De terugkeer naar de vorige formule heeft het voordeel van de duidelijkheid. Bovendien is er algemene tevredenheid over de gouverneurs die in het verleden door de Vlaamse Regering zijn aangeduid. De Vlaamse Regering zal erover waken dat de toekomstige kandidaat-gouverneurs blijf geven van een groot vermogen om de verbinding te maken tussen de verschillende politieke niveaus.

De voorzitter: De heer Vaneekhout heeft het woord.

Jeremie Vaneekhout (Groen): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik moet zeggen dat het toch wel een beetje een pijnlijk spektakel is. De anders zo flamboyante en voluntaristische minister Somers leest hier boekhoudkundig gewijs een antwoord voor zonder veel overtuigingskracht. Ik begrijp het, want ik heb u een paar weken geleden gezegd dat ik er tegen kan dat het traag gaat in de politiek, maar niet dat we stappen achteruitgaan. En dat is wat de Vlaamse Regering heeft beslist te doen. We laten een objectieve procedure varen. Twee legislaturen geleden waren er blijkbaar voldoende redenen om voor die procedure te kiezen, maar we hebben ze niet eens uitgetest of nagegaan of het zorgt voor een competent iemand op de juiste plaats. Neen, het wordt te gevaarlijk. We kunnen niet onze gewenste politieke kleur aanduiden, dus schrappen we de procedure opnieuw.

De functie van gouverneur – en dat is het enige in uw antwoord waar ik het eens mee ben – is een belangrijke functie. Op die stoel moet iemand zitten met de juiste competenties. De komende jaren zal die functie waarschijnlijk alleen maar belangrijker worden. Die gouverneur moet een neutrale rol kunnen spelen. Hij of zij moet dat terecht kunnen doen in een bijzondere vertrouwensband met de Vlaamse Regering, met deze Vlaamse Regering maar ook met alle toekomstige Vlaamse Regeringen.

Ik wijs er graag op dat de binnenkort afscheidnemende gouverneur van Vlaams-Brabant die functie ongeveer twintig jaar vervult. Hij heeft toch wel enkele Vlaamse Regeringen meegemaakt. Dat is net de reden waarom er een keuze is gemaakt voor een objectieve procedure: de juiste man of vrouw op de juiste plaats met de juiste competenties, die politiek neutraal haar of zijn rol kan spelen.

Minister, u had de ambitie – en u toont die iedere keer zeer bevestigend –, om het geloof in de politiek te herstellen. Ik vraag me echt af of u zelf gelooft wat u aan het verkondigen bent, en dan is dat bijzonder betreurenswaardig voor uw geloofwaardigheid als bezieler van die 'andere' politiek. Dan zou u finaal niet meer zijn dan een marionet van een postjescoalitie die intern wat evenwichten heeft verdeeld en zorgt dat alle politieke kleuren op de juiste plaatsen zitten.

Minister, hoe zult u garanderen dat de juiste persoon op de juiste plaats komt? Erkent u dat dit een terugkeer is naar een pure politieke benoeming op basis van de juiste partijlidkaart, die niks te maken heeft met de juiste competenties om zo'n functie te vervullen?

De voorzitter: De heer De Loor heeft het woord.

Kurt De Loor (sp.a): Minister, ik dank u voor uw antwoord, maar ik mis iets. Collega Vaneeckhout heeft er al naar verwezen. In schril contrast met uw bevestigendheid en enthousiasme, uw flair waarmee u de voorbije maand uw beleidsnota hebt toegelicht en altijd heel gedreven hebt geantwoord op onze vragen om uitleg, zit u nu als een boekhouder – inderdaad – uw antwoord af te lezen. Ik snap het, minister, want u doet het niet graag. U denkt waarschijnlijk: politiek gezien even bukken en slikken en vooruit. Het zal de storm wel doorstaan. Het doel heiligt de middelen.

Minister, ik vind dat bijzonder jammer, want ik heb heel veel vertrouwen in u als minister van Binnenlandse Zaken, en ik denk dat ik niet alleen ben in deze commissie. Ik heb heel veel vertrouwen in u en ik heb heel veel respect voor u. Maar in dezen vind ik de beslissing die u neemt, die de Vlaamse Regering neemt, hallucinant. Na het pijnlijke schouwspel van het voorbije jaar is dit de negatieve kers op de taart. Jammer genoeg, minister, moeten we dat in dit dossier vaststellen.

U was zelf twee legislaturen geleden, naar aanleiding van de aanstelling van de Oost-Vlaamse gouverneur, de eerste om voor die objectieve procedure te pleiten, want het was een regering met CD&V, N-VA, en sp.a die deze procedure op aandringen van Open Vld heeft ingeschreven. Het kon niet fout gaan, het werd kamerbreed gedragen door alle partijen. Toch stellen we vast, minister, dat u ons nu met deze beslissing terug in de tijd katapulteert. Dit is bijzonder jammer. Het is ook geld dat in het water wordt gegooit. Die 69.452 euro is weggegooid belastinggeld. Daar komt waarschijnlijk nog een schep bovenop, minister, want de wolligheid en de manier waarop u die beslissing hier hebt gedefinieerd en gemotiveerd, slaat als kut op dirk. Dat houdt juridisch geen steek, en u weet dat, u beseft dat. Blijkbaar gaat u er toch mee door, nog niet goed wetende of beseffende dat dit een bom geld gaat kosten indien een van die vijftien geschikt bevonden kandidaten naar de Raad van State zal trekken.

Ik vind dat heel jammer, minister. Ik heb er de functiebeschrijving van een aantal jaren geleden bij genomen waarop deze procedure is gebaseerd en uitgerold. Ik ga ervan uit dat u dat ook hebt gedaan. In de motivering en de argumenten die u

gebruikt, staat dat men een rechtstreekse vertrouwenspersoon van de Vlaamse Regering met een actieve verbindings- en verzoeningsrol tussen de gemeenten en de Vlaamse overheidsdiensten zoekt. Dat staat in de vorige functiebeschrijving, minister, dat staat hierin. Het is bijzonder jammer dat wat u zegt, nu wordt aangewend. Het hangt juridisch met haken en ogen aan elkaar. Hier komen nog 'klodden' van, zoals ze dat bij ons in zuidelijk Oost-Vlaanderen zeggen. Die 'klodden' zullen vooral veel geld kosten en zullen ook opnieuw de geloofwaardigheid van de politiek in het gedrag brengen. Dat is bijzonder jammer.

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Ik heb twee bemerkingen, een over de vorm en een over de inhoud.

Wat de vorm betreft, moet ik de vorige collega's bijtreden, niet wanneer ze zeggen dat ze veel vertrouwen in u als minister hebben, maar wel in het feit dat u hier in deze commissie de geplogenheid hebt om zeer vrijuit te spreken en te freewheelen in uw antwoorden. U geeft heel vaak uw antwoorden op basis van uw eigen ervaringen. Je kunt het daar inhoudelijk wel of helemaal niet mee eens zijn – wat in mijn geval meestal zo is –, maar u hebt dan in elk geval voldoende overtuiging om de commissieleden ervan te overtuigen dat u staat achter wat u zelf zegt. In dezen hebt u inderdaad een tekstje afgelezen, dat blijkbaar een consensustekst van de drie regeringspartijen is, maar waarmee u niemand van de oppositie kunt overtuigen dat u daar zelf achterstaat. En dus zegt u dat de beslissing die de Vlaamse Regering heeft genomen, het voordeel van de duidelijkheid heeft. Dat heeft in één richting het voordeel van de duidelijkheid: de Vlaamse regeringspartijen stappen ervan af om de procedure op een objectieve manier te volgen, zoals dat hoort bij de aanwerving van personeel. U kiest er gewoon opnieuw voor om naar de oude politieke cultuur terug te keren, naar de platte postjespolitiek.

Ik betreur dat ten eerste, zeker omdat de politiek dezer dagen in een niet al te fraai daglicht staat, en omdat u nu opnieuw het beeld bevestigt dat die politieke partijen alleen maar met zichzelf bezig zijn. Ik vind dat totaal ongepast, want bij de aanwerving van personeel, en zeker personeel voor belangrijke functies, vind ik dat men maar naar één ding moet kijken: is hij of zij voldoende gekwalificeerd of geschikt voor die functie? Wel, dat is voor de Vlaamse Regering blijkbaar niet meer van belang. Alleen de kleur van de partijkaart geldt, en ik vind dat een totaal gebrek aan politiek fatsoen van deze regeringspartijen.

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Collega's, ik neem er akte van dat mijn tussenkomst van daarnet vergeleken wordt met die van een boekhouder. Ik beschouw dat eerlijk gezegd als een grote eer, omdat ik dat een eerbiedwaardig beroep vind. Ik zie die vergelijking dan ook als een positieve vergelijking. We zitten hier uiteraard in een juridische context – dat begrijpt iedereen – en daarom is het ook belangrijk om accuraat antwoord te geven en een duidelijke juridische lijn te trekken; in een meer politieke context is er misschien wat meer ruimte.

Het is inderdaad de overtuiging van deze regering dat de invulling en versterking van de rol van een gouverneur, die conform het nieuwe regeerakkoord dichter bij het politieke en beleidsmatige handelen van de Vlaamse Regering wordt betrokken, rechtstreeks benoemd moet kunnen worden, zoals dat ook gebeurt met regeringscommissarissen. Een gouverneur is natuurlijk ook altijd een commissaris van de Vlaamse Regering.

Ik wil mij in dezen in het bijzonder tot de heer De Loor richten. Mijnheer De Loor, u moet natuurlijk opletten – en ik ben daar zeer zuinig mee – dat u uw geloofwaardigheid niet volledig te grabbel gooit. U tekent bezwaar aan tegen een procedure waarbij

de politiek de gouverneurs, die dan wel geen partijpolitieke rol hebben, maar wel een politieke rol, benoemt, maar ik zou u graag een mail voorlezen van de provinciale voorzitter van sp.a Limburg, een mail van 4 december: "Beste. Gezien het onverwachte nieuws van het vertrek van de gouverneur vanaf 1 februari 2020, wil ik melden dat sp.a Limburg vanuit een vroeger provinciaal akkoord wenst aanspraak te maken op dit mandaat voor de resterende termijn." Ik hoef waarschijnlijk niet verder te lezen? Ik mag hier stoppen? (*Opmerkingen van Kurt De Loor*)

Ik zou dus willen vragen, Mijnheer de Loor, dat, als een provinciale voorzitter van uw partij zulke mails verstuurt, u enige terughoudendheid aan de dag legt in dit debat. Dat zou uw geloofwaardigheid sieren.

Voor de rest denk ik dat ik alle elementen uit de gestelde vragen beantwoord heb. Ik denk dat deze regering voor duidelijkheid heeft gekozen met het dichterbij trekken van de gouverneur bij de politieke werking en de stopzetting van de huidige procedure. De volgende gouverneurs zullen aangeduid worden zoals in het verleden altijd gebeurd is, zonder grote problemen of discussies rond de werking, integriteit of kwaliteit van de gouverneurs in kwestie. Ook deze regering zal erover waken dat ze bekwame kandidaten naar voren schuift en dat ze de rol van gouverneur goed invult.

De voorzitter: De vraagstellers kunnen nog een repliek geven.

De heer Vaneekhout heeft het woord.

Jeremie Vaneekhout (Groen): Minister, u bent vandaag niet uzelf: enerzijds bent u een beetje timide of beschaamd in het geven van uw antwoord en anderzijds kiest u er heel fors voor om de camera te richten op andere zaken, zodat u niet op onze vragen hoeft te antwoorden. U bent niet uzelf en u bent volgens mij en mijn fractie niet de minister waarop de Vlamingen op dit moment rekenen, want u en de Vlaamse Regering hebben opnieuw gekozen voor de oude politieke cultuur. U trekt nu uw 'kop in kas'.

Er is niemand van de meerderheid die nog het lef heeft om hierop te reageren, dit te steunen of er vragen over te stellen. U trekt nu uw 'kop in kas' en denkt: dit zal wel voorbijgaan. Wel, het zal niet voorbijgaan, en dat hebben de verkiezingen ook aangetoond. Dit soort zaken zijn dodelijk voor de geloofwaardigheid van de politiek. Dit soort zaken zorgt ervoor dat we de juiste mensen niet op de juiste plaats krijgen, als het gaat over belangrijke functies als die van de gouverneur. Dit soort zaken zorgt ervoor dat ook de autoriteit van de gouverneurs zelf in vraag gesteld wordt, omdat mensen weten dat ze politiek benoemd zijn en dat enkel hun partijkaart van belang was. En helaas – ik had het anders gehoopt – blijkt vandaag dat ook de bevlogen Bart Somers finaal een marionet is van een regering die postjes verkiest boven een degelijk bestuur. Helaas is dit weer een voorbeeld van oude politieke cultuur en dat baart mij heel erg zorgen.

De voorzitter: De heer De Loor heeft het woord.

Kurt De Loor (sp.a): Minister, ik dank u voor uw antwoord, maar ik heb nog altijd geen objectieve argumenten gehoord waarmee u deze procedure denkt te rechtvaardigen. Op juridisch vlak begeeft u zich op glad ijs door die procedure nu eenzijdig stop te zetten. Nu bestaat de mogelijkheid dat een van die kandidaten of elk van die vijftien geschikt bevonden kandidaten naar de Raad van State zal stappen. Ik geef u nu op een blaadje dat dit zal gebeuren. En dan ben ik van oordeel, minister, dat u niet als een goede huisvader optreedt met belastinggeld: er wordt al bijna 70.000 euro in de vuilnisbak gekieperd, en wie weet wat ons nog boven het hoofd hangt van mogelijke schadeclaims.

Ik heb nog twee bedenkingen. Wie zal zich ooit nog kandidaat willen stellen voor overheidsfuncties wanneer men weet dat de resultaten van een procedure die bijna is afgelopen, zomaar van tafel worden geveegd?

Verder sluit ik me aan bij de heer Vaneeckhout dat dit een stap terug in de tijd is en dat daar geen goede kant aan is. Dat vind ik bijzonder jammer.

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Minister, als er iets is waar u ons niet van moet overtuigen, dan is het wel dat ook de socialisten niet vrij zijn van zonden. Wanneer u zegt dat boekhouder een eerbiedwaardig beroep is, dan ben ik het met u eens. Dat is inderdaad zo. Een boekhouder baseert zich op vele dingen maar niet op politieke overtuiging en op politieke ideologie. Ik stel vast dat u zich daar vandaag bij aansluit.

U ontwaart in de samenleving altijd allerlei vormen van extremisme maar u ontwaart blijkbaar geen extremisme in uw eigen partij en uw eigen regering. Ik zie die nochtans wel: er zit in uw regering, in uzelf en in uw partij een bijzondere vorm van extremisme, met name postjesextremisme. Alles voor de postjes en voor de poen, en dat is inderdaad de reden waarom steeds meer mensen een afkeer krijgen van de politiek, en ik betreur dan ten zeerste.

Wanneer u zegt dat dit dossier nog op de tafel van de Vlaamse Regering terechtkomt voor het kerstreces, dan kan ik slechts afsluiten met één oproep: wanneer u en de ministers van de N-VA nog van enig politiek fatsoen willen getuigen, als u het geloof van de mensen in de politiek wilt versterken in plaats van het teniet te doen, stop dan met die politieke benoemingen.

Zolang die provinciebesturen bestaan, zolang er dus nog mandaten van gouverneurs moeten worden ingevuld, is maar een ding van tel, namelijk de vraag of die persoon geschikt is voor de functie. De politieke partijkaart mag daarbij niet van tel zijn. Mijn finale oproep aan u is dan ook te kiezen voor kwaliteit en niet voor de kleur van de partijkaart, te kiezen voor objectiviteit en niet voor opportunisme, te kiezen voor geloofwaardigheid en niet voor vriendjespolitiek. Als u dat niet doet, zult u de antipolitiek alleen maar versterken.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Katrien Schryvers aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over een eventuele uitbreiding van het rouwverlof voor de personeelsleden van de lokale besturen en van de Vlaamse overheidsdiensten bij het overlijden van een kind – 638 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Kris Van Dijck

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Minister, vorige week heb ik hier enkele vragen gesteld over de manier van begraven, de lijkbezorging en het afscheid nemen. Maar er komt natuurlijk altijd veel verdriet bij kijken wanneer mensen afscheid moeten nemen van iemand uit hun naaste omgeving. Daar zijn binnen de wetgeving over de arbeidsovereenkomsten of statuten bepaalde regelingen voor uitgewerkt.

Vorige zondag was het Wereldlichtjesdag, een dag waarop mensen traditioneel kaarsjes aansteken ter nagedachtenis van overleden kinderen. Naar aanleiding hiervan riep de Gezinsbond op tot een uitbreiding van het rouwverlof voor mensen

die een kind verliezen. Momenteel hebben werknemers uit de private sector recht op drie dagen rouwverlof bij het overlijden van een kind. Voor de personeelsleden van de lokale en regionale besturen voorziet artikel 209 van het rechtspositiebesluit van 7 december 2007 in een rouwverlof van vier dagen bij het overlijden van een kind. Eenzelfde periode van vier dagen wordt op basis van het Vlaams personeelsstatuut (VPS) toegekend aan de personeelsleden van de Vlaamse overheid.

De Gezinsbond wijst erop dat die periode voor heel wat nabestaanden te kort is en zelfs te weinig is om de praktische en administratieve zaken die met het overlijden te maken hebben, te regelen. Wat de werknemers van de private sector betreft, pleit de organisatie er bijvoorbeeld voor om de bestaande drie dagen omstandigheidsverlof na het overlijden van een inwonende partner of kind te koppelen aan zeven dagen omstandigheidskrediet op kosten van de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening (RVA), vrij op te nemen in de drie jaar na het overlijden, op de momenten dat de persoon die achterblijft, er nood aan heeft.

Minister, hoe staat u tegenover een eventuele uitbreiding van het rouwverlof voor personeelsleden van lokale en regionale besturen en van de Vlaamse overheidsdiensten?

Hebt u hierover reeds vragen gekregen van de lokale en regionale besturen of van de personeelsleden zelf of andere organisaties? Hebt u al gesproken met organisaties die ouders van overleden kinderen vertegenwoordigen? Zult u die vraag meenemen bij verdere aanpassingen van de statuten?

In welke mate werd reeds vastgesteld dat personeelsleden van de Vlaamse overheidsdiensten, naast het rouwverlof, bijkomende verlofdagen opnemen bij het overlijden van een kind of partner – omdat het rouwverlof onvoldoende is –, of een periode aansluitend aan het rouwverlof ziekteverlof krijgen voorgeschreven?

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Collega's, ik zal beginnen met de rechtsgrond te schetsen.

Voor de personeelsleden van de lokale besturen wordt het recht op verlof geregeld in de lokale rechtspositieregelingen, en dit binnen de klijtlijnen van het besluit van de Vlaamse Regering van 7 december 2007 en het besluit van de Vlaamse Regering van 12 november 2010. De diensten van de Vlaamse overheid vallen onder het VPS van 13 januari 2006. Het VPS regelt het recht op verlof voor het personeel van de diensten van de Vlaamse overheid. Wat het toepassingsgebied betreft: de regeling inzake omstandigheidsverlof, zoals die is voorzien in genoemde regelgevingen, geldt voor alle personeelsleden, statutair en contractueel.

Personeelsleden hebben vandaag recht op vier werkdagen omstandigheidsverlof voor het overlijden van de samenwonende of huwelijkspartner, een bloed- of aanverwant in de eerste graad van het personeelslid, of van de samenwonende of huwelijkspartner.

Het is belangrijk om op te merken dat het begrip 'partner' ruim wordt geïnterpreteerd. De bestaande regelingen houden rekening met de maatschappelijke ontwikkelingen inzake gezinssamenstellingen. Hierdoor moet een personeelslid niet gehuwd zijn met de partner om recht te hebben op omstandigheidsverlof. Feitelijk samenwonen volstaat. Deze ruime interpretatie geldt ook als een kind of ouder van de partner sterft. Ook in dat geval heeft het personeelslid recht op omstandigheidsverlof als men met de partner feitelijk samenwoont.

Wat de hervorming betreft: ik begrijp uw vraag en ook de impact die zo'n overlijden op een persoon heeft. Daarom antwoord ik niet meteen neen op uw vraag. Wel vind ik het niet aangewezen om op korte termijn het omstandigheidsverlof van

vandaag op morgen los van het grotere plaatje op te trekken. Ik geef er de voorkeur aan om dit gedegen te onderzoeken binnen het ruimer kader.

De totale verlofregeling is een evenwichtsoefening tussen het persoonlijk belang van het personeelslid en het belang van de organisatie. Het is niet aangewezen om één verlofelement afzonderlijk aan te passen. Dit kan het evenwicht in het gedrang brengen.

In de beleidsnota's betreffende Binnenlands Bestuur en human resources worden hervormingen aangekondigd op het vlak van de rechtspositieregeling voor het personeel van de lokale en provinciale besturen en van het Vlaams personeelsstatuut. Voorliggende problematiek zal in dit kader zeker worden onderzocht en uiteraard zal het parlement hier zijn rol in kunnen opnemen.

Heb ik daartoe reeds vragen gekregen vanuit de lokale en regionale besturen of van de personeelsleden zelf? Het antwoord daarop is dat het Agentschap Binnenlands Bestuur geen weet heeft van vragen van lokale en regionale besturen die het omstandigheidsverlof bij het overlijden van een kind zouden willen optrekken. We hebben die vragen niet gekregen. Ook wat de diensten van de Vlaamse overheid betreft, ontving ik nog geen dergelijke vragen. Die zijn dus tot nu toe niet gesteld, wat niet wil zeggen dat ze niet kunnen leven. Maar ze zijn niet tot bij ons gekomen.

Heb ik al gesproken met organisaties die ouders van overleden kinderen vertegenwoordigen? Ik heb nog niet de kans gehad om daarmee te spreken. Maar ik zal als bevoegd minister, indien nodig, het initiatief nemen om dergelijk gesprek aan te gaan, zodat ik rekening kan houden met alle bezorgdheden bij de geplande initiatieven en bij het herdenken van het personeelsstatuut.

In welke mate werd reeds vastgesteld dat personeelsleden van de Vlaamse overheidsdiensten, naast het rouwverlof, bijkomende verlofdagen opnemen bij het overlijden van een kind of partner omdat het rouwverlof onvoldoende is? Er zijn personeelsleden die, volgend op hun omstandigheidsverlof, jaarlijkse vakantie of ziekteverlof opnemen. Uit het feit dat deze personeelsleden dit doen kun je evenwel niet rechtstreeks afleiden dat er een verband is met het overlijden en dus ook niet dat het omstandigheidsverlof te kort zou zijn. Maar het is wel degelijk een indicatie, zonder dat we daar 100 procent zeker van zijn. Met betrekking tot de lokale besturen hebben mijn diensten niet echt zicht op die situatie.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Ik erken vanzelfsprekend ook dat heel het statuut, en de verschillende mogelijkheden die dit geeft voor verlof in geval van bijzondere omstandigheden, een grote evenwichtsoefening is. Mijn vraag was ook niet om hic et nunc fragmentair een aanpassing te doen, iets wat ik vorige week wel gedaan heb in verband met pleegzorgverlof, omdat dat volgens mij nog iets anders is. Maar ik wil met deze vraag gewoon de aandacht vragen voor dit thema. Als we allemaal naar ons eigen gezin of naar onze omgeving kijken, moet iedereen vaststellen dat, wanneer je zoiets meemaakt, vier dagen eigenlijk niets is om alleen nog maar een aantal zaken in orde te krijgen, laat staan enige verwerking te doen, en dan gewoon alles weer op te nemen in een werksituatie. Al is dat natuurlijk voor iedereen verschillend.

Als u onderhandelingen gaat voeren voor aanpassingen van de rechtspositieregeling, zowel lokaal als voor de Vlaamse ambtenaren, dreigt de focus direct te liggen op een aantal heel grote elementen daarin. Ik wil vragen of u dit aspect ook wilt meenemen. Gelukkig maakt niet iedereen die tewerkgesteld is bij lokale of regionale besturen dit mee, maar voor zij die dit meemaken is het wel ongelooflijk ingrijpend. Het is veelzeggend dat u er niet onmiddellijk melding van krijgt, maar

dat we wel zien dat er verlof wordt aangesloten. Je kunt natuurlijk nooit 100 procent zekerheid hebben dat dat is wegens die impact, maar je kunt toch denken dat het wel zo zal zijn. Als u dit element wilt meenemen, kan dat heel belangrijk zijn voor iedereen die daarmee geconfronteerd wordt. Het is maar een klein stukje ondersteuning, maar wel ondersteuning die mensen op dat moment nodig hebben.

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Mevrouw Schryvers, ik denk dat uw beschouwing bij het gevaar dat zulke heel specifieke maatregelen wel eens verloren dreigen te gaan bij een algemene hervorming, een terechte bezorgdheid is. Daarom is het goed dat parlementsleden zoals u door vraagstelling de aandacht daarop vestigen en het ook heel duidelijk in het daglicht brengen. Wij kunnen dat bij de hervorming meenemen.

Op basis van uw vraag gaan wij dat zeker niet uit het oog verliezen. Ik heb ook gezegd dat ik niet nee zeg. Ik kan me nu ook nog niet actief engageren op een positieve wijze, maar we gaan zeker die bezorgdheid meenemen. U zult daar de komende maanden tijdens de werkzaamheden zeker nog op terug kunnen komen om verder van gedachten te wisselen. Alleszins bedankt om dat onder de aandacht te brengen.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Minister, ik wil u alleen maar zeggen dat ik hoop dat dit inderdaad meegenomen wordt en dat ik dit verder zal opvolgen. Dank u wel.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Chris Janssens aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de intrekking van de erkenning van de Al Ihsaanmoskee – 677 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Kris Van Dijck

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord. *(Opmerkingen van Chris Janssens)*

De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Misschien moet de minister eerst een verklaring geven over zijn beslissing, maar ik zal toch de reglementaire procedure in acht houden. *(Gelach)*

Minister, uw voorganger, Liesbeth Homans, heeft in juli 2019 de procedure tot intrekking van de erkenning van de Al Ihsaanmoskee opgestart, omdat uit informatie van de Staatsveiligheid bleek dat de moskee gelinkt werd aan onderwijsactiviteiten van een salafistische vereniging die mogelijk een risico vormt op de verspreiding van extremisme.

De salafist die de lessen organiseerde, werd aanvankelijk tijdelijk uit de raad van bestuur gezet, maar was enkele maanden later opnieuw actief in die moskee. Ook kwam diezelfde moskee al in opspraak toen op internet een preek werd gepubliceerd die een adjunct-imam er had gehouden. Daarin werden mannen aangespoord ongehoorzame vrouwen een tik te geven. Die adjunct-imam werd aanvankelijk ook even geschorst, maar kreeg in september 2018 toch opnieuw de kans om in de moskee actief te zijn.

Uit vertrouwelijke informatie bleek enige maanden later dat er ook in 2015 een ophefmakende preek gegeven was in diezelfde moskee. Daarin werd niet aangespoord om vrouwen te slaan, maar wel om kinderen te slaan. Ik citeer uit de vertaalde

preek: "Onze geliefde profeet Mohammed – vrede zij met hem – zei: 'Beveel je kinderen het gebed te verrichten op hun zevende jaar, en slaat hen omwille van het gebed wanneer ze 10 jaar zijn'." Minister, het gaat hier dus om mishandeling van kinderen, indien ze naar het oordeel van de ouders onvoldoende inspanningen leveren voor het gebed.

Toen ik u eerder, in oktober 2019, ondervroeg over deze moskee, zei u dat u een brief zou schrijven naar het Executief van de Moslims van België (EMB) om te weten wat nu de precieze rol van die hulpimam was in die moskee, en wat zijn rol was als organisator van allerlei salafistische lezingen. U hebt toen aangekondigd dat u voor het eind van dit jaar een beslissing zou nemen, de beslissing die we vorige week hebben kunnen vernemen.

Minister, u zult niet verbaasd zijn dat ik erg teleurgesteld ben met de beslissing die u genomen hebt. Waarom? Onderwijs van salafistische strekking, oproepen tot het slaan van kinderen en vrouwen, die feiten zijn elk afzonderlijk voldoende om de erkenning van de moskee in te trekken, maar toch hebt u beslist dat niet te doen en de moskee gewoon ongemoeid te laten doen. de subsidiestroom blijft dan ook voortduren. U moet zich eens inbeelden dat pakweg een rechtse studentenvereniging de taal hanteert die in die moskee in tal van preken gebruikt werd. Het kot zou te klein zijn. Als dergelijke zaken echter gezegd worden in een moskee, dan wordt dat allemaal met de mantel der multiculturele of islamitische liefde bedekt. Waarom gebeurt dat?

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Zoals ik in antwoord op een vorige vraag van u heb geantwoord, heb ik een aantal bijkomende, aanvullende vragen gesteld aan de geloofsgemeenschap Al Ihsaan, aan het EMB en ook aan de Staatsveiligheid. Ik heb die antwoorden gekregen en ik heb daaruit geconcludeerd dat de betrokken persoon, W.A., niet meer actief is in de geloofsgemeenschap noch in de raad van bestuur of de algemene vergadering van de vzw Al Ihsaan. Het gaat dan om de persoon van wie de Staatsveiligheid in het eerste rapport, dat van 16 mei 2019, zei dat hij een mogelijke vector vormde voor het verspreiden van salafisme.

Zowel het EMB als Al Ihsaan heeft handelingen gesteld om de betrokken persoon en zijn invloed te weren. Zo werd de betrokkene begin 2018 ontslaan, waarna in februari 2019 alle contacten definitief werden stopgezet. In september 2019 stelde het EMB een einde aan de functie van godsdienstleerkracht van de betrokken persoon, nadat wij hen informatie hadden verschaft. Die informatie kwam er via een rapport van de Veiligheid van de Staat. Ik heb de minister van Onderwijs op de hoogte gebracht van dit dossier.

De geloofsgemeenschap Al Ihsaan en het EMB hebben handelingen gesteld om de betrokken persoon en zijn invloed te weren. Op 12 december 2019 was er een kennisgeving aan alle betrokken partijen.

In het tweede evaluatieverslag van 18 september 2019 verduidelijkte de Veiligheid van de Staat dat W.A. sinds februari 2019 niet meer actief is in Al Ihsaan.

Op basis van het tweede evaluatieverslag van 18 september 2019 van de Veiligheid van de Staat en het advies van de bevoegde administratie Binnenlands Bestuur blijkt dat er op dit moment geen elementen meer zijn die aanleiding kunnen geven tot een opheffing van de erkenning.

Ik vind wel dat de plaatselijke geloofsgemeenschap Al Ihsaan in gebreke is gebleven, door in haar eerste communicatie na te laten zelf te wijzen op de rol van W.A. binnen dit dossier. Men had dat onmiddellijk moeten doen. Er was ook een verschil

tussen de eerste en tweede communicatie van de geloofsgemeenschap. In de eerste zegt men dat er geen salafistische lessen zijn gegeven, in de tweede staat dat men er geen weet van had dat er salafistische lessen waren gegeven. Dat is onzorgvuldig, onvoorzichtig en te weinig proactief. Van een erkende plaatselijke geloofsgemeenschap wordt duidelijke en proactieve communicatie verwacht. Een erkende geloofsgemeenschap moet de nodige zorgvuldigheid en voorzichtigheid aan de dag leggen in de communicatie met mijn administratie.

Gezien de status van W.A. als erkend leerkracht in het officieel onderwijs, kan ik ter verdediging van de geloofsgemeenschap begrip opbrengen dat W.A. tijdelijk hun vertrouwen kreeg. De geloofsgemeenschap kon ervan uitgaan dat bij iemand die erkend is als godsdienstleerkracht en die in het officieel onderwijs lesgeeft, een vermoeden van vertrouwen mogelijk was.

Volgens de gewijzigde beleidsvisie op basis van het rapport-Torfs, dat onder meer zegt dat wij vandaag te veel in een binair systeem zitten van sanctionering, erkenning of niet-erkenning – er is slechts één sanctiemogelijkheid –, moeten we evolueren naar een gedifferentieerd mechanisme dat ook in het Vlaams regeerakkoord is opgenomen.

We moeten ook meer inzetten op open communicatie en begeleiding van de geloofsgemeenschappen die erkend willen worden en van de reeds erkende geloofsgemeenschappen.

We zullen een bestuurlijke informatiedienst oprichten die de informatiepositie van mezelf als minister moet versterken. Samen met mijn administratie zal ik een nieuw regelgevend kader uitwerken. Als voorafname daarop lijkt een genuanceerde reactie me op haar plaats, zeker op basis van de rapporten van mijn eigen administratie en van de Veiligheid van de Staat.

In afwachting van de oprichting van een informatiedienst heb ik een aantal maatregelen genomen. Zo zal er scherp toezicht worden uitgeoefend op de plaatselijke geloofsgemeenschap Al Ihsaan, en worden er extra inspanningen gevraagd van de geloofsgemeenschap. Al Ihsaan zal nauw moeten toekijken op de eigen werking en elk incident onmiddellijk proactief en in alle transparantie moeten rapporteren aan het Agentschap Binnenlands Bestuur (ABB).

De stad Leuven en het EMB moeten ook nauw toekijken op de werking Al Ihsaan en halfjaarlijks rapporteren over alle relevante elementen of ontwikkelingen. In het kader van dit verscherpt toezicht op Al Ihsaan wordt aan de stad Leuven gevraagd om, vanuit een veiligheidsperspectief, ook een halfjaarlijks verslag op te vragen bij haar Lokale Integrale Veiligheidscel over Al Ihsaan. Aan de stad Leuven wordt ook gevraagd een halfjaarlijks verslag op te vragen bij haar bevoegde diensten over de correcte naleving van de erkenningsvoorwaarden door Al Ihsaan, zoals opgesomd in het erkenningsbesluit.

Aan het EMB als bevoegd representatief orgaan van de islamitische dienst wordt gevraagd om een begeleidingstraject op te stellen ter ondersteuning van enerzijds de werking van Al Ihsaan en anderzijds van de bedienaars van de islamitische eredienst bij de uitoefening van hun taken bij Al Ihsaan. Ook wordt gevraagd aan het EMB om, aangaande Al Ihsaan, de administratie Binnenlands Bestuur in kennis te stellen van zaken die een inbreuk vormen op het erkenningsbesluit.

We gaan dit dossier dus verder opvolgen. Ik heb ook contact opgenomen met de betrokkenen en hen heel duidelijk gemaakt dat we dit op een ernstige manier willen opvolgen. Er is al een werkgroep binnen de administratie opgericht om zo snel mogelijk tot de oprichting van een informatiedienst over te gaan die op dat moment permanente bestuurlijke informatie kan geven over alle geloofsgemeenschappen

die we erkennen. Daarmee geven we een genuanceerd maar ook duidelijk antwoord op de problematiek die was gerezen. Ik neem als basis de rapporten van zowel mijn eigen administratie als die van de Veiligheid van de Staat.

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Minister, dit dossier is eigenlijk een typevoorbeeld van waarom mijn fractie en ikzelf al tien jaar lang – ik zit hier al tien jaar – vragen om te stoppen met moskeeën te erkennen en dus ook te subsidiëren en met belastinggeld te financieren. Tien jaar lang zeggen alle andere partijen unisono: beter een erkende moskee dan een niet-erkende moskee, want dan is er tenminste op die erkende moskeeën controle vanuit de overheid. Wel, ik vraag me dan af waar die controle vanuit de overheid was wanneer het gaat over de moskee in Leuven, waar jarenlang allerlei dingen werden gepredikt die in tegenstrijd zijn met alle fundamentele rechten, mensenrechten en democratische waarden die wij in deze samenleving hanteren.

Tegelijk wordt diezelfde mensen die in overtreding gaan, niets in de weg gelegd. De erkenning, laat staan de subsidiëring, van die moskee wordt niet stopgezet, wel integendeel.

Ik wil even verwijzen – u hebt het ook gedaan – naar rapporten van de Veiligheid van de Staat. Ik wil benadrukken dat het niet gaat om een interne nota van het Vlaams Belang, maar wel degelijk om een rapport van de Veiligheid van de Staat van 29 mei 2019. Daarin staat over de Al Ihsaanmoskee in Leuven: “De voorbije twee jaren maakte deze moskee het onderwerp uit van enkele nota’s van onze dienst ten gevolge van de groeiende invloed van de salafistische stroming binnen deze moskee. Deze stroming krijgt een toenemende invloed door het onderwijs dat binnen deze moskee aangeboden wordt door een salafistische vereniging.” Einde citaat uit het rapport van de Veiligheid van de Staat.

De bevoegde minister zegt nu over die moskee dat ze gewoon de erkenningsvoorwaarden naleeft. U zegt dat u geen enkele overtreding hebt vastgesteld terwijl de Veiligheid van de Staat zwart op wit aantoonde dat deze moskee de erkenningsvoorwaarden heeft overtreden en ook alle andere aanvaardbare voorwaarden van een democratische samenleving. Het slaan van vrouwen is het onderwerp van een actueel debat vanwege een belachelijke uitspraak van de heer Hoeyberghs. Aan de ene kant – terecht denk ik – wordt seksisme met banbliksems bekeken als totaal onaanvaardbaar, maar als er veel ergere dingen in de moskee worden gepredikt, kijkt iedereen de andere kant op en zegt men dat het in feite moet kunnen. Niemand overtreedt hier welke voorwaarden dan ook.

Minister, ik vind dat u een foute beslissing neemt, ook als u verwijst naar het feit dat die man al dan niet tijdelijk uit beeld zou zijn verdwenen. Hij is in de moskee geweest, dan eruit gehaald toen de moskee in opspraak kwam en opnieuw actief geworden in de moskee, toen niemand nog keek. Bovendien heeft hij in het bestuur van de moskee familiale banden. Die man wordt helemaal niet terechtgewezen door die moskee. Die moskee overtreedt dus de erkenningsvoorwaarden. U moet – en ik hoop dat ik daarin steun vind bij de collega’s van de N-VA en uw coalitie – de erkenning van die moskee intrekken.

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Collega, ik ben absoluut niet van plan om mijn beslissing te wijzigen na uw tussenkomst. Ik denk net dat het heel belangrijk is dat moskeeën en andere geloofsgemeenschappen kunnen worden erkend. Het bewijs wordt geleverd door wat er de voorbije maanden is gebeurd. Er is een rapport gekomen van de Veiligheid van de Staat. De Veiligheid van de Staat heeft gezegd dat er een

vector van radicalisering en van salafisme aanwezig is – u hebt daarnet het letterlijke citaat gegeven, pak me dus niet op het woord –, een vector die gevaarlijk is.

Er is contact opgenomen met die moskee, er is contact opgenomen met het EMB, er is onmiddellijk opgetreden. Het is dankzij de erkenning dat we ook weten dat die man als leerkracht op een foute manier bezig is. Op die manier is die erkenning ook kunnen ingetrokken worden. Vandaag zegt de Veiligheid van de Staat in een rapport, dat volgt op het rapport waaruit u citeert, heel duidelijk dat er op dit moment geen probleem is met die moskee en dat die persoon die verantwoordelijk was voor commotie uit de moskee is verwijderd. Zij zeggen dat hij geen banden meer heeft met de moskee, en dat er een inbedding is door de bestuurlijke maatregelen die we naar de stad Leuven toe nemen, samen met het EMB, en naar de veiligheidsdiensten toe. Zo zien we erop toe en waken we erover dat die moskee op een juiste manier functioneert. Wel, dan denk ik dat we alle nodige stappen zetten om te voorkomen dat daar foute dingen gebeuren.

Als ik van de veiligheidsdiensten een duidelijk advies krijg, en ook van mijn administratie, dat er op dit moment met de moskee geen problemen zijn en dat die moskee op een juiste manier functioneert, dan is er geen reden om die erkenning in te trekken. Als dat anders zou zijn, dan zou de erkenning van die geloofsgemeenschap ingetrokken worden. Ik volg dat dossier ook op de voet. Maar het is niet omdat er mensen in het verleden fouten hebben gemaakt – ik ben ook nog maar minister sinds oktober, ik heb dat dossier op een ernstige manier opgevolgd –, dat ik harder zal optreden dan noodzakelijk is. Ik ga ook niet zachter optreden dan noodzakelijk is. Ik ga daarin een rechte lijn bewandelen.

Ik vind het inderdaad belangrijk dat geloofsgemeenschappen, ook moskeeën, kunnen erkend worden. Maar om dat nog beter te kunnen doen en daarover nog beter te kunnen waken, hebben we een bestuurlijke informatiedienst nodig. Daarom zal ik ook een beleid ontwikkelen naar de Lokale Integrale Veiligheidscel (LIVC) toe, waar politiediensten en preventiewerkers samen informatie over alle maatschappelijke fenomenen die zich lokaal afspelen, vergaren. Op basis daarvan zal ik op een geobjectiveerde, en niet op een bevooroordeelde, manier oordelen over de werkingen van moskeeën. Als men ook vanuit de stad Leuven zegt dat die moskee een rol speelt die waardevol en belangrijk is in de lokale gemeenschap, dan neem ik dat element mee in rekening. Ik heb daarvoor ook een vertrouwensrelatie als minister van Binnenlands Bestuur met burgemeesters en korpschefs. Die moet ik respecteren en meenemen.

U mag niet vergeten dat Leuven een van de steden is waar bijvoorbeeld niemand vertrokken is naar Syrië. Er wordt daar dus een beleid gevoerd dat gewelddadige radicalisering heeft kunnen voorkomen. Ik leg daarmee geen link tussen het ene en het Al Ihsaan-dossier, maar ik heb wel vertrouwen in de lokale besturen tot het tegendeel bewezen wordt. En als lokale politiediensten, de Staatsveiligheid en mijn eigen administratie in een lijn hetzelfde antwoorden en zeggen dat er zich op dit moment geen probleem stelt met deze moskee, dan trek ik die erkenning niet in. Als die me zeggen dat er een probleem is met die moskee, dan treed ik op.

Maar ik ben wel streng tegen de moskee, en daar ben ik heel duidelijk in, omdat ik vind dat de manier waarop zij gerapporteerd hebben onzorgvuldig is en onvoldoende proactief. Daarover heb ik heel duidelijk stelling ingenomen. Ze waren onzorgvuldig omdat ze vanaf het begin veel helderder hadden moeten communiceren dat het probleem niet bij de imam lag, maar bij een vertaler die daar werkt. Ze hadden dat moeten zeggen en daar heel duidelijk moeten over zijn. Als men ten tweede beweert dat er geen salafistische lessen worden gegeven, dan kan men daarna in een communicatie niet zeggen dat men daar geen weet van had. Men moet daar zorgvuldiger over rapporteren, gelet op de maatschappelijke context.

Ik ben daar ook heel duidelijk over. Daarom gaan we een halfjaarlijks rapportering vragen en dat ook op de voet opvolgen.

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Een eerste vaststelling is dat de bestuurlijke maatregelen die u nu zult nemen, en die er onder andere uit bestaan dat u extra toezicht zult houden op die moskee, alleen maar bevestigen wat ik hier al tien jaar in dit parlement zeg. Die zogenaamde controle van de zogenaamd erkende moskeeën loopt totaal mank en functioneert helemaal niet.

Een bijkomende vaststelling is dat het toch wel bijzonder pijnlijk is dat de collega's van de N-VA, die in de stad Leuven veel stampij maken over dit dossier, helemaal zwijgen wanneer uw beslissing hier ter sprake komt. Ik vind die stilzwijgendheid heel veelzeggend. Is dit nu die fameuze kentering van het inburgerings- en integratiebeleid? Is dit nu de manier waarop de Vlaamse Regering beweert te zeggen dat ze rekening houdt met het signaal van de kiezer? Nee. De vaststelling is dat het lakse beleid uit de vorige legislatuur blijkbaar gewoon wordt verdergezet.

Terwijl we dan vaststellen dat studentenverenigingen blijkbaar het vrije woord aan de universiteit ontzegd moet worden, is het geen probleem wanneer islamitische verenigingen tijdens een preek oproepen tot het slaan van vrouwen en kinderen, zonder dat hen daarbij een strobreed in de weg wordt gelegd. Ook al wordt dan vastgesteld dat er geweld tegen vrouwen en kinderen gepredikt wordt, en ook al staat in het rapport van de Staatsveiligheid dat er al twee jaar lang een groeiende invloed is van een salafistische stroming, toch zegt u als bevoegd minister dat deze moskee geen probleem heeft.

Minister, wie dit allemaal tolereert en dan nog denkt iets te moeten zeggen over seksisme, is alle geloofwaardigheid kwijt. Zo zal, in mijn ogen, ook deze Vlaamse Regering van CD&V, de N-VA en Open Vld niet meer geloofwaardig zijn wanneer ze nog eens beweert rekening te houden met het signaal van de kiezer. Want een dergelijke moskee die niet meer alleen door de Staatsveiligheid maar ook door andere rapporten wordt beschouwd als een salafistische beweging, moet niet langer worden erkend en gesubsidieerd, maar moet worden gesloten.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Orry Van de Wauwer aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de recente berichten over de toenemende stadsvlucht en de gevolgen ervan voor het stedenbeleid

– 658 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Kris Van Dijck

De voorzitter: De heer Van de Wauwer heeft het woord.

Orry Van de Wauwer (CD&V): Deze regering heeft de ambitie uitgesproken om verder in te zetten op de steden en die te ondersteunen in de aanpak van de maatschappelijke uitdagingen waarmee ze worden geconfronteerd. U bent nu zelf nog titelvoerend burgemeester van een centrumstad en u weet dus dat steden worden geconfronteerd met zeer grote en specifieke uitdagingen. Een van die uitdagingen is onder meer het creëren van een stadsomgeving waar het voor jonge gezinnen goed is om te wonen en te blijven wonen.

In dat verband zijn recent verontrustende cijfers gepubliceerd van Statbel, het Belgische statistiekbureau. Daaruit blijkt dat er de laatste jaren terug meer jonge

gezinnen uit de stad vertrokken zijn dan dat er bijkwamen. Vooral in de centrum-steden Gent, Leuven, Mechelen, Roeselare, Kortrijk, Turnhout, Oostende en Antwerpen blijkt dat het geval te zijn. In de grootsteden Gent en Antwerpen maar ook in uw stad Mechelen is het aantal wegtrekkende gezinnen het grootst.

Het is hard te betreuren dat het vooral jonge gezinnen zijn die de stad verlaten. Het zijn immers juist deze jonge gezinnen die uiterst belangrijk zijn voor de toekomst van onze steden. Een dergelijke evolutie is nadelig voor de steden, maar ook voor het nog resterende platteland. De steden verliezen inwoners uit de middenklasse en de stadsranden verstedelijken verder, wat dan weer bijdraagt tot de fileproblemen en de klimaatproblematiek.

Deskundigen wijzen op de hoge woningprijzen als een van de belangrijkste oorzaken van deze stadsvlucht. De uittocht van jonge gezinnen kan alleen maar gestopt worden wanneer er nieuw betaalbaar vastgoed en een voldoende gevarieerd aanbod komt.

Minister, hebt u al kennisgenomen van de recente gegevens van Statbel over de stadsvlucht? Welke conclusies trekt u daaruit voor de krachtlijnen van het stedenbeleid dat u de komende bestuursperiode wilt voeren?

Welke initiatieven wilt u nemen, samen met onder meer de minister van Wonen, om jonge gezinnen in de stad te houden? Zult u daarover met de steden zelf het nodige overleg opstarten om tot een krachtige, gezamenlijke en gedragen aanpak te komen?

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Ik heb de samenvatting van de studie in de krant gelezen. Ik ga niet mee in het negativisme dat daarvan uitgaat. Voor mij is de grote conclusie dat wij veel accurater, nieuwer en beter cijfermateriaal nodig hebben. Ons statistisch materiaal is inaccuraat, ik zal u uitleggen waarom.

Ik heb de cijfers bij me van de 19- tot 28-jarigen en die evolutie in de steden is heel positief. Ik neem even mijn eigen stad als voorbeeld. In 2016 verlieten volgens de studie waar u naar verwijst, 63 mensen en kinderen van de categorie 29- tot 36-jarigen de stad Mechelen. In datzelfde jaar kwamen er 403 19- tot 28-jarigen bij. 63 mensen verlaten de stad, maar 403 van de cohorte ervoor komen erbij.

Wat betekent dat in mensentaal? Als er 100 mensen bij komen tussen 19 en 28 jaar: op een moment dat ze het ouderlijk nest verlaten, op eigen benen gaan staan en een relatie starten, komen ze naar de stad, ze komen er wonen, huren een appartement, kopen een goedkoop huis. Op het moment dat ze zich definitief gaan settelen, verkiezen een aantal van die mensen om niet in de stad te blijven. Een groot deel van hen blijft wel. Als je zo'n cohorte enkel bekijkt op het meest kwetsbare moment, dan zeg je dat heel veel gezinnen de stad verlaten, maar je brengt niet de gezinnen in beeld die tien jaar voordien op een jongere leeftijd naar de stad zijn gekomen en er definitief blijven wonen. We moeten accurater en juist materiaal hebben, want het is heel belangrijk om dit goed te begrijpen.

Er zijn natuurlijk wel elementen waarom gezinnen op een zeker moment de stad verlaten. Het heeft te maken met de prijzen van de woningen, het ligt aan het feit dat gezinnen – om begrijpelijke redenen – vasthouden aan een huis met een tuin. Sommige gezinnen willen bouwen. Kunnen ze dat in een stedelijke omgeving? Er zijn nog andere elementen die meespelen en bepalen dat iemand de stad verlaat.

Wat ons allemaal moet interesseren, is de vraag hoeveel procent van de mensen die de stad zijn binnengekomen op een bepaald moment in de stad blijft, en hoeveel procent de stad verlaat. Bij de +55-jarigen is er het omgekeerde fenomeen: er

is een instroom van +55-jarigen naar de stad. Dat staat ook in het rapport. Wat wij dus nodig hebben, is beter materiaal.

Ook de cijfers van de interne en externe migratie zijn achterhaald in Vlaanderen. Interne migratie gaat over migratie in ons land. Zegt dat iets over de mensen? Zegt dat iets over het profiel van die mensen? Zegt dat nog iets over de etnisch-culturele afkomst van die mensen of de sociaaleconomische positie van die mensen? Eigenlijk niet meer, want als iemand van Antwerpen naar Mechelen verhuist, is dat een interne migratie en wordt er een bepaald beeld gecreëerd in contrast met externe migratie. Maar het zijn achterhaalde beelden. Wat wij moeten doen, is accurater cijfermateriaal verzamelen.

We hebben al met de administratie gepraat. Als burgemeester heb ik het altijd interessant gevonden om exact te kunnen inschatten hoe de bevolking in een stad evolueert. Verkleurt de stad? Verpaupert de stad? Slaagt de stad erin jonge mensen aan te trekken en te verankeren in een stad op het moment dat ze een gezin gaan vormen? Lukt dat voldoende of niet? Als je dat weet, kun je een beter beleid voeren.

Er zijn steden die vandaag erg inzetten op vergroening. Ze realiseren stadsparkjes als alternatief voor de tuin. Werkt een collectieve tuin in de stad of houden mensen toch vast aan de kleine, private tuin? Het is belangrijk voor stadsontwikkeling om daar inzicht in te hebben.

In Aalst bijvoorbeeld wonen meer dan de helft van de mensen niet in de stadskern. Aalst is een grote gefusioneerde stad. Ik ken Aalst toevallig goed omdat mijn echtgenote van daar afkomstig is. Van de 85.000 inwoners van Aalst woont meer dan de helft landelijk. In een stad als Mechelen met 87.000 inwoners woont twee derde of drie vierde stedelijk omdat de historische stad Mechelen groter is en klein gefusioneerd. Als je daar over stedelijkheid spreekt, spreek je dus over een andere soort stedelijkheid.

We moeten dat dus scherper in beeld krijgen. Evident moet het beleid dat we de voorbije jaren hebben gevoerd, verder door Vlaanderen worden ondersteund. Het is het beleid van stadsvernieuwing, van vergroening, van voldoende aanbod voor jonge mensen, van veiligheid, van netheid, van herwaardering van buurten, van het tegengaan van segregatie. Op al die sporen is er werk te leveren. In het Vlaams regeerakkoord zijn heel wat elementen die toelaten om zo'n robuust beleid voor de steden verder te voeren. Dat is belangrijk.

Vooraleer we een conclusie trekken over wie er echt instroomt en wie er echt uitstroomt en waarom, is er toch beter statistisch materiaal nodig. Ik wil daar absoluut werk van maken want ik wil het beeld helderder krijgen. Vandaag is dat niet helder genoeg.

Wat we wel hebben, is de gemeente- en stadsmonitor. We stellen vast dat de bevolking in de steden toeneemt. Het aantal jongeren in de steden daalt niet. In 2007 was 19,2 procent van de totale bevolking 17 jaar of jonger. In 2017 was dat 19,9 procent. De bevolking in de steden verjongt dus.

In de stadsmonitor is ook gepeild naar verhuisintenties. Men kan dat vinden op de website. Wat blijkt? Ongeveer 7 procent van de bevroegden in de centrumsteden heeft een verhuisintentie binnen dezelfde buurt. Ongeveer 10 procent van de bevroegden in de centrumsteden heeft een verhuisintentie naar een andere buurt in dezelfde stad. Ongeveer 10 procent van de bevroegden in de centrumsteden heeft een verhuisintentie naar een andere stad of gemeente. Meer dan 70 procent heeft geen verhuisintentie. Een zeker deel heeft dus een verhuisintentie, maar een nog veel groter deel niet. Uit mijn lokale ervaring weet ik dat van de cohorte jonge twintigers die kiest om in de stad te gaan wonen, het grootste gedeelte ook in de stad blijft wonen.

Een stad moet ook de ambitie hebben om een sociale mix te hebben. Het is gezond dat een stad probeert om ook sterkere groepen in de samenleving aan te trekken om een sterker sociaal draagvlak te creëren. Als een stad erin slaagt om de middengroep – tweeverdieners, hogeropgeleiden, jonge twintigers – naar de stad te krijgen, dan blijkt dat het grootste deel daarvan ook blijft wonen in de stad. Een deel verhuist opnieuw naar een andere stad of naar meer landelijke gebieden.

De verhuisintenties zijn hoger voor de leeftijdsklassen 25 tot 34 jaar. We zien ook een geheel aan motieven ter verklaring van verhuisintenties: ontevredenheid met de huidige woning; ontevredenheid met de huidige buurt; de wens om eigenaar te worden; betere afstand woon-werk; behoefte aan zorg; veranderingen in de financiële situatie. Er zijn dus nogal wat motieven. Er is geen eenduidig beeld.

Ik beschouw uw vraag dus vooral als een oproep, ook voor mezelf, om een juister beeld te hebben van wat er in de steden gebeurt. We zijn al twintig jaar bezig met stadsvernieuwing. In sommige steden is dat heel succesvol, in andere minder. Wat is de impact en de aantrekkingskracht van de stad op welbepaalde groepen? Dan spreek ik over middengroepen, jonge middenklassegezinnen. Slaagt de stad erin ze te verankeren? Want dat is wat een stad moet doen. De natuurlijke instroom van een stad is vaak kansarm, meer kwetsbaar. Vaak zijn het mensen met een migratieachtergrond. Slaagt de stad erin om naast die groepen ook andere groepen aan te trekken en te verankeren in het stedelijk weefsel? Daar een goed beeld van krijgen, is volgens mij heel belangrijk, zowel etnisch-cultureel als sociaaleconomisch.

De voorzitter: De heer Van de Wauwer heeft het woord.

Orry Van de Wauwer (CD&V): Minister, mijn vraag ging er niet over om een goed beeld van de juiste gegevens te krijgen, omdat ik ervan uitging dat de cijfers accuraat waren. Als zou blijken dat dat niet klopt, is het uiteraard wel de vraag om over accurate en juiste cijfers te beschikken. Ze zijn nodig om een goed beleid te voeren voor de noden die er zijn. Mijn bijkomende vraag is dan wat u kunt doen om ervoor te zorgen dat we over die accurate cijfers kunnen beschikken.

Uiteraard was het ook helemaal niet mijn bedoeling om hier negatief te zijn. Ik geloof u zeker en vast wanneer u zegt dat er bij de jongste groep inwijkelingen een positief saldo is en dat zij makkelijker woningen in de stad zullen vinden. Ik denk dat de noden van een 19-jarige in een stad anders zijn dan die van een 25-jarige of ouder. U hebt zelf verwezen naar een aantal motieven van die categorie. Het gaat inderdaad over het starten van een gezin, de combinatie werk-privé, een goede pendelafstand, een huis met een tuin. Ik heb het zelf als opmerking genoteerd. Ik denk dat er in de steden nog altijd een aantal mensen zijn met de vraag naar hun eigen tuin, maar evengoed met de vraag om in de stadsontwikkeling te gaan naar meer publieke open ruimten, en alternatieve woonvormen zoals cohousing en kangoeroewonen wettelijk mogelijk te maken. Voor jonge mensen is het soms moeilijk om alleen te gaan wonen, zeker als je single bent. Cohousing is dan een alternatief.

In dat opzicht blijf ik nog altijd bij mijn initiële vraag: wat kunt u nog als extra beleid doen en welke maatregelen kunt u samen met de minister bevoegd voor Wonen nog nemen om tegemoet te komen aan de uitdagingen die er nog altijd zijn in de steden? Dat is een aanvoelen, dat is geen vraag op basis van de meest recente cijfers waarover ik beschik. Ik zit zelf in die leeftijdscategorie, ik heb ook net de zoektocht naar een huis achter de rug, en ik zie bij heel veel leeftijdsgenoten dat het een grote uitdaging is om dat binnen de stad te vinden.

Er zijn een aantal centrumsteden waar er wel een positief resultaat is, in die zin dat er minder gezinnen vertrokken dan er toekwamen. Hebt u gezien of dat eventueel het resultaat zou kunnen zijn van een aantal specifieke maatregelen die die centrumsteden genomen hebben? In de cijfers van Statbel ging het heel concreet over Aalst en over Sint-Niklaas. Ik vermoed dat u er minder zicht op hebt of er

concrete beleidsmaatregelen zijn die in die steden geholpen hebben. En als er zaken zijn die u vanuit uw ervaring als burgemeester van de centrumstad Mechelen kunt meenemen voor andere steden, ben ik daar ook heel benieuwd naar.

De voorzitter: De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Minister, u hebt zoals vaak een goed betoog gehouden, met wat andere cijfers. En u merkte ook terecht op dat de redenen om ergens weg te gaan uit een buurt of stad uiteraard redelijk divers zijn. Dat is zo. Maar ik raad u toch aan om de reacties op sociale media eens te lezen op de artikels over die stadsvlucht – dat zijn ontzettend veel reacties, maar die zijn heel waardevol, denk ik –, en ook om zelf eens in bepaalde wijken te gaan rondlopen.

U weet dat onze vriend van CD&V, Walter De Donder, collega van de heer Van de Wauwer, dat gedaan heeft en daaruit zijn conclusies getrokken heeft, met name voor Antwerpen – de stad die ik goed ken. Walter De Donder zegt: “Ik kom vaak in Antwerpen en ik ken daar ook een paar regio’s die zwaar getroffen zijn door migratie en door foute inburgering (...). Er zijn wijken in Antwerpen die volledig ontvolkt zijn van onze eigen mensen en die ingenomen zijn door andere groepen. Dat is in Brussel ook zo.” Ik denk dat daar natuurlijk de olifant in de kamer staat.

Er bestaan zulke wijken in Antwerpen en Brussel, en die beginnen ook in andere steden te ontstaan. U hebt dat wellicht aangeraakt, u hebt gesproken over het tegengaan van segregatie, u hebt gewezen op de kwaliteit van de buurt – dat is misschien een eufemisme om er toch op te wijzen dat de kwaliteit van bepaalde buurten onder invloed van die massa-immigratie achteruitgaat.

Als je in Antwerpen in de Seefhoek gaat wandelen, of in bepaalde wijken van Borgerhout, zie je een algehele verloedering van de netheid van het straatbeeld. Maar er zijn ook wijken in Antwerpen waar, als ik u er zou droppen met een blinddoek en ik u nadien zou vragen waar u was, u zou zeggen – als u eerlijk antwoordde – dat u in Marokko of in een of ander islamitisch land was.

Als u denkt dat er nog veel autochtonen zijn – Vlamingen, maar ook mensen met een andere migratieachtergrond, zoals Indiërs of Chinezen – die graag willen blijven wonen in een buurt waar alleen maar halalwinkels, moskeeën, Koranscholen zijn, en waar vrijwel alleen maar hoofddoeken en mannen met een djellaba te zien zijn, dan vergist u zich. Ik ken bijvoorbeeld een Indisch-Lets koppel dat zo’n wijk is ontvlucht.

De meeste mensen willen niet in zo’n geïslamiseerde buurt wonen. Ik denk dat u daar veel te licht over gaat en dat u dat probleem enorm onderschat. Ik zou toch eens concreet willen weten hoe u naar die wijken kijkt. Ik weet niet of u daar ooit al geweest bent, of u daar ooit al doorgewandeld bent, en of u gezien hebt dat dat er echt uit ziet als een islamitisch land, en niet meer als een westers of Europees land.

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Mijnheer Van de Wauwer, ik heb eerst en vooral niet gezegd dat die cijfers niet juist zijn. Ze zijn feitelijk juist. Men heeft een opsomming gegeven van het aantal mensen die in- en uitstromen en men stelt vast dat er in de steden bij de 26- tot 35-jarigen een negatieve migratie is. Er zijn op die leeftijd meer mensen die de stad verlaten dan er binnenkomen. Dat cijfer is accuraat juist. Ik zeg alleen dat dat een slechte foto is omdat je natuurlijk het geheel van het verhaal moet bekijken.

Ik probeer nogmaals heel helder te zijn: als een stad erin slaagt om bij de 19- tot 26-jarigen een stijging van honderd te realiseren, en als er van die honderd mensen zeventig blijven wonen en dertig weggaan tussen 26 en 35 jaar, heeft die stad zeventig gezinnen gewonnen en geen dertig verloren. Klopt dat? Dat weten we

onvoldoende. Dat moeten we net weten, want het kan zijn dat het niet zo is, of niet in alle steden. Daar moeten we helderheid over hebben.

Een stad die erin slaagt om massaal jonge mensen aan te trekken en het belangrijkste deel van hen vast te houden op het moment dat ze kinderen krijgen, is een stad die geen probleem heeft. Een stad die er niet in slaagt jonge mensen aan te trekken en 26- tot 35-jarigen massaal ziet vertrekken, is een stad die minstens naar haar jeugd, of naar middengroepen, of naar werkende gezinnen een probleem zou kunnen hebben. Ik wil dat helderder, ik vind het belangrijk om dat juist te weten, omdat je anders een beleid voert op basis van verkeerde parameters.

Ook lokaal is dat belangrijk, ook voor onze stadsbesturen is het belangrijk om juist te weten wie er binnenkomt, wie blijft en wie hen weer verlaat en waarom. Nog belangrijker: wat voor mensen komen er binnen en wat voor mensen gaan er weg. Slaagt men erin om alleen maar mensen aan te trekken die sociaal kwetsbaar zijn, of trekt men ook middengroepen aan? Slaagt men erin een gezonde mix te realiseren? Dat is heel belangrijk om een beleid op een goede manier in te schatten. Slagen we erin om op die manier onze stad voldoende draagkracht te laten behouden, om goed te kunnen functioneren, om een antwoord te bieden op maatschappelijke uitdagingen of niet?

Het is mijn echte overtuiging dat een stad die gesegregeerd is, sociaaleconomisch of etnisch-cultureel, een kwetsbare stad is, waarvan de leefbaarheid op termijn wordt aangetast. Een stad die een goede sociale mix realiseert, is een sterke stad, is een stad die kan emanciperen, die kan integreren, die kansen kan creëren en die sociale mobiliteit mogelijk maakt. We moeten die film juist hebben, en dan kunnen we beginnen te praten over welke maatregelen we moeten nemen. We weten immers welke maatregelen nodig zijn, we moeten die niet honderd keer heruitvinden: zorgen dat een stad veilig is, dat een stad in haar publieke ruimte net is, dat er in een stad sociale vooruitgang is, dat je een levendig sociaal weefsel hebt, dat er voldoende groene ruimte is, dat de levenskwaliteit aantrekkelijk is en dat er voldoende kinderopvang, schoolcapaciteit en dergelijk meer is. Dat maakt een stad leefbaar. Als je daar niet in slaagt, heb je een probleem.

Ik ga een stap verder, en dat is dan een antwoord op uw vraag, mijnheer Van Rooy. Natuurlijk ken ik die wijken. Ik ben achttien jaar burgemeester van een centrumstad geweest, een stad van een kleiner formaat dan Antwerpen, mijnheer Van Rooy, maar sociologisch heel vergelijkbaar met Antwerpen. Ze is weliswaar kleiner en daardoor misschien iets gemakkelijker een laboratorium voor een lokaal beleid, maar ze is superdivers: 54 procent van de in Mechelen geboren kinderen hebben een migratieachtergrond – om maar één voorbeeld te geven –, en er zijn meer dan 130 nationaliteiten. 32 procent van alle Mechelaars zijn mensen met migratieroots, de grootste gemeenschap van vreemde origine in mijn stad zijn mensen met Marokkaanse roots. Dat is dus een superdiverse stad. Ze behoort tot een van de meest diverse steden van Vlaanderen, samen met Antwerpen, Gent, Genk en Vilvoorde. Ik denk dat wij in de top vijf zitten van steden die het meest verkleurd, het meest divers zijn. Natuurlijk zijn er in zo'n stad ook wijken waar je een opeenstapeling hebt van maatschappelijke problemen, die u weliswaar uitvergroot en voorstelt op een manier die niet de mijne is.

Wat moet je lokaal doen? Je moet die aanpakken natuurlijk. Je moet zorgen dat je de verloedering in die wijken aanpakt, je moet ze opnieuw aantrekkelijk maken zodat middengroepen daar weer kunnen gaan wonen. Dat doe je door te investeren in de publieke ruimte, door te investeren in sociaal weefsel, door te investeren in veiligheid, door te investeren in nieuwe voorzieningen.

Wat heb ik gezien in de wijken in mijn stad? Als je dat volhardend en consequent doet, en als je zegt dat je niet gediend bent van een gesegregeerde samenleving,

maar gemengde buurten wilt met een beleid dat daarop inzet, dan lukt het om ook in die moeilijker buurten middengroepen terug te krijgen. Of die nu een autochtone of allochtone achtergrond hebben, dat interesseert mij minder. Wat mij wel interesseert is dat die mensen een sterk sociaal weefsel en een sterk profiel hebben en dat zij ervoor zorgen dat die scholen gemengde scholen worden, waardoor er opnieuw opwaartse sociale mobiliteit ontstaat.

Wij hebben wijken waar er opnieuw Chiro- en scoutsgroepen zijn. Daar wordt natuurlijk aan waardeoverdracht gedaan. Er ontstaan opnieuw buurtcomités, straatfeesten, mensen die op een positieve wijze bijdragen aan zo'n buurt. Dat kun je onmogelijk doen zonder de basisvoorwaarden te realiseren. Je moet ervoor zorgen dat dat een veilige gemeente is, dat daar de rechtstaat wordt gerespecteerd, dat daar de rule of law geldt en niet the law of the jungle. Dat is de evidentie. Maar je moet ook kansen creëren en ervoor zorgen dat je inclusief bent, dat je niemand uitsluit, dat je ervoor zorgt dat iedereen zich burger kan voelen van die stad, dat je kinderen niet stigmatiseert door hun afkomst, maar kansen geeft en dat je dat allemaal op een goede manier laat samenwerken. Dat is wat het lokale beleid moet doen, dat kunnen we moeilijk van hieruit doen.

We kunnen dat wel ondersteunen, we kunnen daar instrumenten voor aandragen. Een van die instrumenten zijn de sociale woonwijken waar we nu zeggen dat 3 procent van de sociale woningen kunnen toevertrouwd worden aan mensen die tot de middengroepen behoren. Die komen financieel eigenlijk niet in aanmerking voor zo'n woning, maar ze moeten in ruil wel bijdragen tot het versterken van het sociaal weefsel. Dat is een belangrijk punt in ons regeerakkoord. Ik heb dat in mijn eigen stad zien functioneren. Wij hebben dat gepioneerd op een oud oefenplein, waar een grote concentratie van mensen was die in sociale woningen leefden. Die hadden zowel een sociaaleconomisch zwak profiel als vaak ook een migratieachtergrond. Als je daar dan 3 procent mensen kunt binnenbrengen – en dat zijn niet allemaal autochtone, maar ook allochtone mensen of mensen met allochtone roots – die maatschappelijk en sociaal sterk staan, dan kunnen zij daar opnieuw een sociaal weefsel creëren en daar voor vertrouwen en opwaartse mobiliteit zorgen. Ik vind dat geen verloren strijd. Ik denk dat je met robuuste, kordate, stevige, maar ook perspectief biedende democratische instrumenten de leefbaarheid in wijken en een stad kunt versterken, en dat die zo opnieuw aantrekkelijk worden voor middengroepen.

Want die wijken hebben een voordeel: de woningmarkt is daar natuurlijk wel interessant. Op een zeker moment is het voor de middengroepen ook interessant om daar te gaan wonen als ze de garantie hebben dat het daar netjes en veilig en leefbaar is, en dat daar een maatschappelijke cohesie is. Dan gaat men er woningen kopen en renoveren, en zorgt men voor de opwaardering van zulke buurten. Dat is in Mechelen zo, en dat is ongetwijfeld ook al in andere Vlaamse steden zo gebeurd. Er zijn succesverhalen, maar ook tegenslagen. Er zijn ook plekken waar dat nog niet goed functioneert. Ook in mijn stad zijn er plekken waar het nog niet zo goed gaat. Dat is geen paradijs, een stad is ook nooit af, maar ik ben daar niet pessimistisch over. Ik ben daar optimistisch over, en ik geloof dat je daarin met een goed en robuust beleid heel ver kunt raken.

De voorzitter: De heer Van de Wauwer heeft het woord.

Orry Van de Wauwer (CD&V): Bedankt, minister. Ik wilde het over accurate cijfers hebben die het totale beeld schetsen. Het is heel belangrijk dat we daarover beschikken om het beleid op maat te kunnen voeren, zodat we naar leefbare steden kunnen gaan die aantrekkelijk zijn voor jonge gezinnen, om er te komen wonen en te blijven wonen. Dat moet denk ik wel het doel zijn: zoveel mogelijk jonge gezinnen in de steden houden. Er zullen uiteraard gezinnen zijn die om andere redenen uit de steden vertrekken. Als dat een positieve keuze is, is dat natuurlijk geen enkel probleem. Maar als ze uit de steden wegtrekken door het gebrek aan woningen en een

gebrek aan een goede mix werk-privé-schoolopvang-netheid, dan is dat natuurlijk een ander verhaal. Ik kijk ernaar uit wat u hier rond in de toekomst nog zult doen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Hannelore Goeman aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de wachtlijsten voor de cursus maatschappelijke oriëntatie (MO) – 635 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Kris Van Dijck

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (sp.a): Ik blijf het uit den treure herhalen. Natuurlijk zijn we het erover eens dat verplichte inburgering voor nieuwkomers een goede zaak is. Het is de beste manier om mensen te helpen om zo snel mogelijk hun plaats in de samenleving te vinden.

Maar we zijn het – en dat weet u ondertussen al – hoegenaamd niet eens over de manier waarop. De plannen die u hebt om de cursussen betalend te maken, om examens in te voeren die ook betalend zullen zijn, zijn voor ons compleet contra-productief, omdat het buitenland leert dat het enkel zorgt voor extra drempels. Wat ons betreft, zou deze regering beter bestaande drempels wegwerken, in plaats van er nieuwe op te werpen. Ik heb een schriftelijke vraag gesteld en uit het antwoord bleek dat er amper vooruitgang wordt geboekt wanneer het gaat over het voorzien van een toegankelijk en passend aanbod maatschappelijke oriëntatie (MO), een van de pijlers van het inburgeringstraject, voor mensen die vandaag al een inburgeringscontract hebben getekend.

Uw voorganger, minister Homans, had nochtans beloofd dat er tegen 2017 niemand meer op de wachtlijst zou staan. Dat blijken nu loze woorden, want in 2018 waren 1841 inburgeraars nog niet aan hun cursus MO begonnen wegens 'geen passend aanbod'. Vandaag zijn er opnieuw 1764 die wachten op een gepast aanbod. Daarnaast kan net iets minder dan de helft, 45 procent, van de 700 inburgeraars die op 'onbeschikbaar' staan niet aan hun cursus MO beginnen omdat die onmogelijk te combineren valt met het werk of opleiding of de cursus Nederlands tweede taal (NT2). Dat wijst ook op de moeilijkheden die het agentschap heeft om zijn aanbod af te stemmen op de noden van de inburgeraars.

Mevrouw Homans weet het gebrek aan passend aanbod aan het feit dat sommige inburgeraars een zeer specifieke taal spreken en de moeilijkheid om een leerkracht te vinden die de cursus MO in die taal kan geven. Ook dat lijken de cijfers nu opnieuw tegen te spreken: als je kijkt naar de belangrijkste groepen van mensen op de wachtlijst MO wegens geen passend aanbod, dan gaat het over 218 personen die Arabisch spreken, 68 Koerdisch, 97 Spaans en 70 Turks. Dat zijn toch grote groepen die geen uitzonderlijk specifieke taal spreken.

We hebben, terecht, de mond vol van rechten en plichten, maar dat werkt in beide richtingen. Nieuwkomers hebben de verplichting om in te burgeren, wij hebben de verplichting om in aanbod te voorzien en dus te versterken.

Minister, welke stappen zult u zetten om in een passend aanbod MO te voorzien voor alle inburgeraars die een inburgeringscontract hebben getekend?

Op welke manier wil u het aanbod beter afstemmen op de noden van inburgeraars die vandaag in de onmogelijkheid zijn om een cursus MO te volgen omdat die niet te combineren valt met hun werk of opleiding?

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Mevrouw Goeman, laat mij u op mijn beurt feliciteren met uw blitzcarrière. U bent net in het parlement en bent al fractieleider. Dat gaat snel. Het is ook gevaarlijk, pas op. Ik wens u in elk geval veel succes. Het is een boeiende positie.

Wat uw vraag betreft, wil ik heel duidelijk zijn. Ik denk dat het Agentschap Integratie en Inburgering en de drie andere entiteiten die meewerken aan het inburgeringsbeleid voor een complexe uitdaging staan. Ik heb hen bezocht en vastgesteld dat er heel veel geëngageerde medewerkers zijn. Ze hebben een heel belangrijke taak. Ze staan in de frontlinie van het maatschappelijke debat. Hun taak bestaat erin mensen de tools te geven om zich in onze maatschappij te kunnen inpassen. Tegelijkertijd moeten die mensen ook kansen krijgen om als burger op een volwaardige manier bij te dragen aan onze samenleving.

We hebben daarvoor een traject gemaakt en een van de onderdelen is maatschappelijke oriëntatie. Het beleid moet erop gericht zijn om die mensen op korte termijn naar een cursus te leiden. Dat er vandaag zoveel wachtenden zijn – en daar hebt u gelijk in –, is voor mij niet aanvaardbaar. Dat kan niet. Het aantal mensen dat moet wachten om een cursus tijdig te kunnen volgen, is te groot. Het kan ook niet dat er veel inburgeraars niet naar de les kunnen komen omdat ze aan het werk zijn of in de Nederlandse les zitten. Het kan niet dat die twee zo slecht op elkaar zijn afgestemd. Dit moet worden aangepakt.

Een van de inzichten die ik de voorbije weken als kersvers minister heb ontwikkeld, is dat er heel veel werk is in het Agentschap Integratie en Inburgering. Ik heb daarom aan de regeringscommissaris van het agentschap een hele reeks vragen gesteld om een juist beeld te krijgen van de evolutie van het aantal wachtenden, maar dat is niet evident. Om een beter beeld te krijgen wil ik ook een visitatiecommissie in het leven roepen die de situatie zoals ze nu is, duidelijk in beeld brengt. Ik heb daarvoor al gesprekken gevoerd met de waarnemend directeur en de voorzitter.

U weet dat er een nieuwe directeur moet worden aangeworven. Op 1 december is er een transitiemanager aangesteld die zich onder meer zal bezighouden met de procesinrichting van de cursus, zodat het plannen en organiseren van de cursussen verder geoptimaliseerd wordt. Er komt een beter systeem om de inzet van de docenten te kunnen plannen.

Het agentschap zal meer inzetten op digitalisering. Er loopt onder meer een project rond 'blended learning', een combinatie van online en klassikaal leren. Ik heb zelf ook gewezen op de mogelijkheden van digitalisering. De manier van werken van het agentschap is eigenlijk niet echt modern – en dan druk ik me nog voorzichtig uit. Mensen moeten klassikaal een cursus maatschappelijke opleiding volgen op verplaatsing, en daarbij moeten hoog- en laaggeschoolden vaak samen les volgen. Er zijn toch modernere manieren om dat te doen. Er bestaan vandaag performantere methodes om die mensen informatie bij te brengen waarover zij vervolgens examen moeten afleggen, wat overigens nieuw is. Ik heb bij de medewerkers heel veel goede wil gezien, maar bij het management is er nog heel veel werk aan de winkel. Ik wil die uitdaging aangaan, maar ik beloof niet dat we dat op een-twee-drie in orde krijgen.

De cijfers die u noemt zijn inderdaad confronterend. Wanneer er wachtlijsten zijn van mensen die toch geen heel exotische talen spreken of talen waarover weinig mensen les kunnen geven, dan is dat een terechte kritiek, die ik ook deel. Het is mijn taak als minister om het agentschap de volgende vijf jaar naar een hoger niveau te tillen. Ik zeg niet dat dat mogelijk is in zes of acht maanden, maar ik beschouw het wel als een van mijn kerntaken.

Het agentschap heeft een geschiedenis. Er is een integratieproces geweest en er is de voorbije jaren werk verricht, maar we zijn er nog niet wat betreft de werking ervan; er ligt nog wel wat werk op de plank.

We moeten spreken over rechten en plichten, maar wanneer we aan mensen vragen om zich een aantal inzichten eigen te maken en we hebben een aanbod, dan moeten de mensen kunnen intekenen op dat aanbod en dat ook op een relatief korte termijn krijgen. Dat is in het belang van heel onze samenleving.

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (sp.a): Ik dank u voor uw antwoorden. We zijn het erover eens dat het niet aanvaardbaar is dat er wachtlijsten zijn of dat mensen de verplichting niet gecombineerd krijgen met hun job of met een opleiding. Ik ben dan ook blij dat u vandaag erkent dat er een probleem is, zowel wat betreft het aanbod MO in verschillende talen als wat betreft de combinatie met werk en opleiding.

De situatie in het agentschap is inderdaad complex. We kennen allemaal de voor geschiedenis, maar dat mag geen excuus zijn om er nu geen werk van te maken. Ik ben in die zin blij te horen dat u al een heel aantal stappen hebt gezet.

Wanneer u het hebt over de visitatiecommissie, gaat het dan over het hele agentschap of wordt er dan enkel gekeken naar het cursusaanbod? Ik hoor dat er ook een transitie manager komt en dat u wilt nagaan hoe docenten beter kunnen worden ingezet. Wij zijn er zeker niet tegen dat de mogelijkheden van het digitale aanbod worden bekeken om van daaruit nieuwe pedagogische methodes te ontwikkelen.

Minister, ik ben het eens met uw conclusie dat er een grote verantwoordelijkheid ligt bij nieuwkomers om een inburgeringscursus te volgen. Daar zijn wij voorstander van, maar er ligt natuurlijk ook een grote verantwoordelijkheid bij u om het probleem dat zich vandaag voordoet, op te lossen. Ik hoor dat er stappen worden gezet, maar ik zal mijn taak als oppositielid blijven spelen om op te volgen of er de komende jaren daadwerkelijk schot in de zaak komt.

De voorzitter: Mevrouw De Vreese heeft het woord.

Maaike De Vreese (N-VA): De discussie over de wachtlijsten is een steeds terugkerende discussie. Er is al herhaaldelijk uitgelegd dat het ook gaat over bepaalde inburgeringstrajecten die op dezelfde manier worden georganiseerd, waardoor het voor sommige mensen om allerlei redenen moeilijk is om deel te nemen aan dat traject. Men kan ons niet verwijten dat we daar niet in zouden investeren. Minister Homans heeft dat al gedaan en ook u zult dat opnieuw doen. Het is een van de prioriteiten en daar zal verder aan gewerkt worden.

Wat wij inderdaad vooropstellen, is dat er een inburgeringstraject op maat komt. Daarvan moet er werk worden gemaakt. Daarover zijn we het allemaal eens. De wachtlijsten moeten worden weggewerkt. Mensen die op een bepaald moment niet kunnen aanwezig zijn, moeten op een andere manier naar die cursus maatschappelijke oriëntatie worden toegeleid. Het is een soort van valse terugkerende discussie, waarvan er wel degelijk en zeker werk wordt gemaakt binnen deze Vlaamse Regering.

De voorzitter: De heer Ongena heeft het woord.

Tom Ongena (Open Vld): Voorzitter, ik wil geen discussie voeren over of het al dan niet een wachtlijst is. De cursus maatschappelijke oriëntatie is een oud zeer. Zowel over de inhoud van die cursus als over de manier waarop het aanbod precies gebeurt, werden er in het verleden al vragen gesteld.

Het is een goede zaak dat u zult bekijken hoe we die cursus op een meer moderne manier kunnen geven. In het nieuwe inburgeringsbeleid dat u zult voeren, 2.0, komen er natuurlijk facetten bij. Enerzijds zal het traject naar werk veel strikter in beeld komen. Daarbij zullen we nieuwkomers of mensen die een inburgeringstraject volgen sneller begeleiden richting een job of een opleiding die naar een job moet leiden. Maar er is natuurlijk ook uw vierde pijler, die ervoor zorgt dat die nieuwkomers ook een netwerk kunnen vormen, met buddytrajecten of stages. Dat zijn natuurlijk extra verplichtingen, extra verwachtingen die we bij die mensen leggen. Die zijn nodig, maar ze zullen de druk opvoeren om de combinatie met een job mogelijk te maken.

Het is echt belangrijk, wegens die bijkomende verplichtingen of eisen die we zullen stellen, dat we zowel de cursus NT2 als de cursus maatschappelijke oriëntatie op een andere manier invullen. Het is heel duidelijk dat we niet zullen rondkomen met de klassieke manier waarop dat nu gebeurt en dat het probleem alleen maar groter zal worden als we daar niets aan doen, gelet op die nieuwe zaken die er sowieso zullen bij komen.

Minister Bart Somers: Collega's, het is heel belangrijk dat we de realiteit in de ogen kijken. Dat heeft niets te maken met stenen gooien, want daar houd ik niet van. We moeten naar de toekomst kijken. Maar we mogen onze kop ook niet in het zand steken. En daarom vind ik de vraag die u stelt, ook terecht. Het probleem is niet een probleem van middelen. We zullen de middelen zelfs uitbreiden. Als er vandaag ongerustheid is bij een aantal personeelsleden die daar contractueel werken, dan is dat een probleem van management, niet van middelen. Het is ook niet een probleem van betrokkenheid of engagement van de mensen die daar werken. Ik ben daar op de werkvloer geweest. Ik heb daar heel veel geëngageerde medewerkers gezien, mensen die echt het beste van zichzelf willen geven om nieuwkomers zo snel mogelijk onze taal bij te brengen en zo snel mogelijk de waarden en de praktijk van onze samenleving diets te maken. Zij willen dat absoluut. Ik heb veel respect voor de medewerkers die daar werken.

Maar er is een probleem van management. Als ik, als minister, cijfers of informatie opvraag, dan stroomt die niet accuraat en helder genoeg door. De interne knowhow binnen dat agentschap is niet sterk. Ik wacht nog altijd op een bepaald rapport van het Rekenhof. Ik zou dat graag krijgen. Er zijn daar dus toch dingen die we onder ogen moeten zien. Wachtlijsten alleen maar wegzetten als zijnde 'het gaat hier alleen maar over mensen die bezig zijn op de werkvloer en daardoor die lessen niet kunnen volgen' of 'het gaat over exotische talen', klopt niet. De aangehaalde cijfers zijn juist.

Het gaat over 97 mensen die Spaans spreken, 68 Koerdisch, 218 Arabisch en 70 Turks. Dat zijn substantiële groepen van talen waarvoor wij in principe voldoende mensen zouden moeten hebben die die lessen kunnen geven. En ongetwijfeld zullen daarin een aantal mensen zitten die al actief zijn op de arbeidsmarkt. Dat juichen we net toe, dat vinden we fantastisch. Het inpassen van het ene en het andere is daarbij niet gemakkelijk, zeker als je zeer klassikaal, 'oldskool' denkt. Maar 'newskool' moet dat toch op te lossen zijn.

Het moet toch mogelijk zijn om vandaag maatschappelijke oriëntatie te geven op basis van wat je op een tablet kunt vinden en dat dan 's avonds in te studeren. Mijn schoonvader van 92 jaar heeft de voorbije twee jaar Engels geleerd via Duolingo en kan vandaag de BBC volgen. Mijn moeder van 80 jaar doet nu hetzelfde. Ze doen dat niet samen, hoor. Ze kunnen met Kerstmis niet met elkaar in het Engels praten. Maar als dat vandaag kan, dan moeten we nieuwkomers toch efficiënter onze taal en de basisinzichten in de fundamentele waarden van onze samenleving kunnen aanleren. Temeer omdat we nu beslist hebben om dat ook te examineren. Als iemand dus zegt dat hij dat thuis wil leren, dat examen wil afleggen en daarvoor zal slagen, desnoods met een paar extra lessen, dan moet dat toch mogelijk zijn?

We staan op dat vlak eigenlijk nergens, terwijl dat heel belangrijk is in onze samenleving. Inburgering en integratie is iets waar we veel over praten en waar we terecht veel belang aan hechten. Op het terrein valt daar nog ongelooflijk veel efficiëntiewinst te boeken. Als ik daar informatie over probeer los te krijgen, loopt dat stroef. Ik begrijp waarom dat niet gemakkelijk loopt. Ze zitten daar in transitie. Er is op dit vlak geen leidinggevend ambtenaar en er moet bijgevolg gewerkt worden met een transitie management.

Er moet een rapport komen en we moeten ervoor zorgen dat we daar vooruitgang in boeken. Dat beschouw ik als een van mijn grootste opdrachten en ik denk ook dat daar de meeste winsten te boeken zijn. Beeld u in dat we erin slagen om dat efficiënter te organiseren, waardoor mensen die volgens ons regeerakkoord binnen de twee maanden door VDAB naar de arbeidsmarkt moeten worden geleid dat ook daadwerkelijk kunnen doen, ondertussen de Nederlandse taal leren en op een goede manier inzicht krijgen in ons maatschappelijk functioneren. Dan gaan we veel verder staan.

Ik ga u een voorbeeld geven, want ik wil toch uit de biecht klappen over wat mij frustriert. Vandaag zegt men: we moeten die lessen geven in ik weet niet hoeveel talen en we vinden niet altijd mensen die die heel specifieke talen spreken. Mensen komen uit Somalië, maar hier worden niet zomaar alle Somalische talen gesproken, dus moet er iemand gezocht worden die dat kan. Met de technologie van vandaag is het echter toch mogelijk om tien, twintig of dertig lessen op te nemen, zelfs op video, en door een vertaalbureau te laten vertalen. Daar moet dan één keer geld aan uitgegeven worden en het is voor altijd in die taal beschikbaar.

Voor alle duidelijkheid: we geven die lessen in de taal van die mensen, omdat ze nog Nederlands aan het leren zijn. Als je moet uitleggen wat bijvoorbeeld gelijkheid van man en vrouw in onze samenleving inhoudt, of vrijheid van meningsuiting, is dat heel moeilijk in het gebrekkige Nederlands dat ze op dat moment nog maar beheersen. Dan is het goed dat ze dat kunnen leren in een taal die ze goed beheersen. Vertaal dat dus één keer en je zult veel efficiënter aan de slag kunnen gaan. Ik vind dat de tijd op dat vlak soms heeft stilgestaan, dat men daar niet voldoende proactief, niet voldoende dynamisch bezig is. Ik wil dat veranderen. Ik ga daarvoor overleggen met dat transitie management.

Nogmaals, in het verleden is daar veel werk geleverd. We komen uit een heel andere tijd. Er zijn grote stappen vooruit gezet. Ik kijk niet naar het verleden, ik kijk naar de toekomst. Maar ik wil wel een nulmeting. Ik wil wel weten waar we nu staan, omdat ik afgerekend wil worden, niet op het verleden, maar op het vandaag. Ik ga daar de volgende jaren aan werken, want ik vind dat heel belangrijk. Ik weet dat iedereen dat hier belangrijk vindt, maar we moeten dat wel nu doen. We mogen die kansen die zich nu aandienen om vooruit te gaan, niet laten liggen. En dan denk ik dat we met hetzelfde geld – want het is geen probleem van geld –, en met dezelfde mensen – want het is geen probleem van engagement bij de mensen –, maar met een andere filosofie, met een ander managementapproach en met een andere daadkracht, ver zullen raken.

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (sp.a): Minister, u hebt het zelf gezegd, 'you just need to get the job done'. Ik twijfel inderdaad niet aan de goodwill van het personeel van het agentschap. Ik denk dat u inderdaad gelijk hebt dat er wat het management betreft nog veel ruimte is voor verbetering. Dat zijn ook de echo's die ik hoor.

Nu, het lijkt me iets te gemakkelijk om het alleen daarop te steken. Ik volgde het dossier toen natuurlijk nog niet van zo nabij op, maar ik meen me te herinneren dat daar in de vorige legislatuur toch veel mensen onder twijfelachtige omstandigheden zijn moeten vertrekken.

Kortom, ik kijk vooral uit naar dat rapport van het Rekenhof, dat ons een overzicht zal geven van wat er vandaag fout loopt bij het agentschap. Als die analyse echter eenmaal gemaakt is, moeten er natuurlijk stappen gezet worden. Dat heb ik al gezegd. Ik wou u gewoon nog kort even waarschuwen om niet door te schieten in die digitalisering. U zegt dat het u een interessante piste lijkt, maar ik wil toch even benadrukken dat niet iedereen vandaag mee is in die digitale samenleving en dat dat persoonlijk contact zeker in een 'teaching context' zeer belangrijk is, zeker als het gaat over de manier waarop onze samenleving functioneert. Dus om af en toe met video's te werken, geen probleem, maar dat persoonlijk contact is voor ons cruciaal.

Ik herhaal gewoon tot slot: ik vind dat uw verantwoordelijkheid des te meer geldt, niet alleen omdat het verplicht is, maar ook omdat u het ook nog eens betalend zult maken. En het lijkt me toch te gek voor woorden dat men mensen laat betalen voor een service die niet wordt geboden. Ik reken dus op u.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Paul Van Miert aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over het financieringskader voor de gelijkekansenorganisaties – 587 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Kris Van Dijck

De voorzitter: De heer Van Miert heeft het woord.

Paul Van Miert (N-VA): Mijn vraag heeft geen uitgebreide duiding nodig, ik denk dat we heel de omgeving van die gelijkekansenorganisaties goed genoeg kennen. Ook onze fractie is overtuigd van het belang van goed overleg en goede contacten met dat middenveld, maar wij beroepen ons een beetje op de uitspraak in het regeerakkoord waarin de meerderheidspartijen stellen dat wij een objectief financieringskader voor die organisaties en een duidelijke afbakening van de taken en de opdrachten willen creëren, en dat we op die manier minder versnippering en een duidelijke efficiëntiewinst willen realiseren.

Ik denk dat we in het verlengde zitten van de discussie die we zonet hadden. Het is geen discussie over het gebrek aan kwaliteit of capaciteit van mensen, en ook niet aan motivatie, maar er is gewoon heel veel versnippering en onduidelijkheid.

Wij bekijken de zaken graag vanuit een lokaal perspectief. Daarbij gaan we op zoek naar hulp en bijstand, naar oplossingen voor onze problemen die we in onze dorpen en steden tegenkomen. Dan worden we natuurlijk het meest geconfronteerd met die versnippering, en soms met een weinig adequaat toebedelen van middelen.

Zult u in de loop van 2020 het initiatief nemen om een nieuw kader voor die subsidies en structurele ondersteuning uit te werken? Hoe gaat u dat aanpakken? Kunt u aangeven hoe u daarmee concreet zult omgaan?

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Dit zijn zeer accurate en terechte vragen.

Je hebt enerzijds de structurele financiering. Dat gaat over 2,7 miljoen euro.

Er zijn tien strategische partnerorganisaties die jaarlijks voor hun basiswerking ad nominatim worden gefinancierd vanuit de begroting Gelijke Kansen. Ik denk aan çavaria, Furia, ella of Gelijke Rechten voor Iedere Persoon met een Handicap (GRIP). Ik zal ze niet allemaal opnoemen.

De toekenning van de subsidie gebeurt momenteel op jaarbasis, via een aparte procedure. De jaarplannen van de organisaties, waarin afspraken worden vastgelegd in de vorm van formele resultaats- en inspanningsverbintenissen, vormen daarvoor de basis. Een procedure die u ook vanuit uw lokale verantwoordelijkheid kent. Ik denk dat dat op vele plaatsen ook op die manier werkt. De passage in het regeerakkoord over de hervorming van het financieringskader gaat over deze structurele financiering. Wij hebben ons in het regeerakkoord geëngageerd om dat te hervormen.

Daarnaast is er ook de budgetruimte voor de subsidiëring van eenmalige projecten. De toewijzing verliep in het verleden via twee kaders. Er is of was een algemene oproep. Die loopt over de gehele legislatuur. De organisaties kunnen tweemaal per jaar voorstellen indienen die passen binnen het brede doelstellingenkader van het gelijkekansenbeleid. Alle gelijkekansenthema's komen in aanmerking. Zeer uiteenlopende organisaties dienen hiervoor een aanvraag in. De selectie en toewijzing gebeurt of gebeurde op basis van relevantie, doelmatigheid en beleidsopportunititeit. Formele criteria werden vastgelegd in een subsidiegids.

Aanvullend is of was er een thematische oproep. Daarbij wordt er een specifieke beleidsuitdaging uitgelicht. Het doel is om deze uitdaging extra kracht bij te zetten. Er is een aparte oproep met specifieke selectiecriteria, waarop kan worden ingetekend. In de vorige legislatuur was dat een oproep naar projecten die zich op het kruispunt van bijvoorbeeld gender/lgbt (lesbian, gay, bisexual, transgender) en herkomst bevonden. Het zijn dus projecten voor onze regenboogfamilie rond de problemen die zich zouden kunnen stellen op basis van de herkomst van mensen. Dat is een typisch kruispuntverhaal waarvoor in de vorige legislatuur een oproep werd gedaan.

Wat zijn de beleidsintenties voor deze regeerperiode? Voor de structurele ad-nominatimfinanciering stelt het regeerakkoord de evaluatie en eventuele hervorming voorop. Het gelijkekansenbeleid werkt reeds twintig jaar binnen het ad-nominatimkader en organisaties hebben zich gaandeweg aangesloten, mee met de beleidsontwikkelingen.

Het belang van het middenveld stellen we niet in vraag, maar het is wel tijd voor evaluatie. We moeten hun rol scherpstellen. Wat maakt organisaties tot gelijkekansenorganisaties? Welke rol dragen ze ten aanzien van het beleid en de samenleving? Dekkt de huidige Groep van Tien de beleidsnoden goed af? Zijn er hiaten? Zijn er nog andere spelers op het terrein? Werken we vandaag binnen een optimaal organisatiekader? Worden bepaalde rollen dubbel genomen en hoe verantwoordt zich dat? Zijn er in de organisatiestructuren en in het veld efficiëntiewinsten te boeken? Hoe is de relatie met de andere structurele subsidiekaders, welzijn en sociaal-cultureel werk? Werkt het huidige financieringsmodel optimaal of zijn er alternatieven?

Mijnheer Van Miert, we moeten deze oefening nog starten. We werken een zeer concreet plan van aanpak uit waarbij de Groep van Tien uiteraard nauw wordt betrokken. We bevragen ook andere stakeholders op het terrein.

Voor 2020 continueren we de huidige werkwijze. De organisaties weten dat. De gesprekken over hun jaarplannen en verbintenissen zijn bezig. Het is de bedoeling om in 2021 met een nieuwe werking te kunnen starten.

Wat betreft de projectfinanciering gaan we zeker verder inzetten op projecten ter uitvoering van het beleid. Innovatie komt dikwijls van onder uit – dat moeten we ruimte geven. Grassrootsorganisaties spelen een belangrijke rol. We moeten die blijven aantrekken, uitdagen en ondersteunen. Het is wel belangrijk dat projecten substantieel bijdragen tot onze doelstellingen.

Vaak is dat een probleem. Hoe meten we dat? Hoe weten we dat vooraf? Je zoekt partners, maar wat die doen is een vraag. Blijft dat in de sfeer van de gadgets,

van de frivoliteit of heeft het ook een robuust karakter en kan dit een impact hebben op het terrein?

Vandaag kunnen we daar nog geen duidelijkheid over geven, maar in de komende weken gaan we daar verder aan werken. Het is de bedoeling om het ook daar concreet te maken.

Samengevat, in 2020 werken we nog zoals in het verleden, maar we gebruiken dat jaar om een nieuw kader uit te werken op basis van een aantal elementen die ik heb gegeven. Het is mijn bedoeling om naar de commissie te komen met dat nieuwe kader om dan opnieuw uw evaluatie en uw ideeën te horen om dit zo sterk mogelijk te maken.

De voorzitter: De heer Van Miert heeft het woord.

Paul Van Miert (N-VA): Minister, dank voor uw antwoord en de timing van een en ander. U zegt dat het tijd is voor een evaluatie. We moeten kritisch durven te staan in de aanpak van het gelijkekansenbeleid, want dat is iets wat evolueert.

Vandaag hebben we vernomen in de pers dat we een aantal plaatsen zijn opgeschoven in de ranglijst inzake gendergelijke behandeling in onze maatschappij. Dat evolueert dus en in die zin kunnen we nooit het beleid voortzetten zoals het is. Het is historisch zo gegroeid, maar het kan niet altijd de beste optie zijn.

Minister, die kritische kijk zult u zeker ook hebben. De timing die daaruit volgt, zullen we in de gaten houden.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Tom Ongena aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de toepassing van uitzendarbeid bij de overheid als instroomkanaal voor werkzoekenden – 668 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Kris Van Dijck

De voorzitter: De heer Ongena heeft het woord.

Tom Ongena (Open Vld): Minister, in het kader van de bespreking van de beleidsbrief hebben we het hier al over gehad, maar ik werd getriggerd door een nieuw groot rapport dat eind vorige maand is verschenen. Het gaat over een rapport van de KU Leuven en het Hoger Instituut voor de Arbeid (HIVA) over loopbaanbewegingen op onze arbeidsmarkt. Het is een onderzoek bij 750.000 werknemers, waaruit blijkt dat maar 14 procent van alle aanwervingen in Vlaanderen naar werkzoekenden gaat. Een op zeven vacatures worden ingevuld door iemand die werk zoekt. De anderen zijn mensen die al een loon hebben, of zelfs geen werkzoekenden waren.

Opvallend in die studie is het verschil tussen de sectoren. Niet-werkenden vinden blijkbaar vooral een job in de horeca en de uitzendsector. Die grote studie bevestigt zwart op wit wat we al langer vermoeden: die uitzendsector is enorm belangrijk voor mensen om aan de slag te gaan. Het wordt ook wel een opstapsector genoemd in het jargon. Dat is zeker vooral het geval voor mensen die het zwakste staan op de arbeidsmarkt. Het blijkt dat kortgeschoolden en personen met een migratie-achtergrond het meest belang hebben bij de uitzendsector om aan de slag te geraken.

Uit die studie blijkt ook dat de overheid op dit vlak eigenlijk nog slechter scoort. 91 procent van de aanwervingen die door de overheid gebeuren worden namelijk ingevuld door werkenden. Als ik dat allemaal optel, kom ik eigenlijk tot de conclusie

dat uitzendarbeid door de overheid heel wat potentieel heeft. We hebben het in de vorige legislatuur ingevoerd en ik heb niet de intentie om heel het debat opnieuw te voeren, dat is toen uitvoerig gebeurd. Het decreet is er nu, u hebt op mijn vraag naar aanleiding van de bespreking van de beleidsbrief geantwoord dat er ondertussen 245 uitzendkrachten door de overheid in dienst genomen zijn. Dat is een goede start, maar gelet op al die cijfers die ik net vermeldde, zijn er toch meer mogelijkheden, denk ik.

De mogelijkheid om uitzendarbeid te hebben bij de Vlaamse overheid is nu ongeveer één jaar operationeel. Is er al een eerste evaluatie gemaakt over dat nieuwe instroomkanaal?

Acht u een instrument van uitzendarbeid nuttig en drempelverlagend? Mocht dat zo zijn, denkt u dat er nog aanpassingen nodig zijn? Gelet op die 245 uitzendkrachten, kun je misschien toch al eerste voorzichtige conclusies trekken. Zouden er nog aanpassingen, decretale of andere, nodig zijn om dat instrument nog meer te gaan inzetten? Gaat u misschien maatregelen nemen, zeker als men ziet dat de instroomkansen voor kansengroepen door uitzendarbeid toch enorm verhoogd worden? Denkt u aan maatregelen om meer in te zetten op uitzendkrachten?

Ook niet onbelangrijk: zult u met uw collega bevoegd voor Werk toekijken op mensen die als uitzendkracht bij de overheid gestart zijn? In tegenstelling tot de private sector mag de overheid voor alle duidelijkheid uitzendarbeid niet gebruiken als rekruteringsinstrument, omdat men de eigen procedures heeft die aan overheids tewerkstelling gebonden zijn. Maar als men interim's ingezet heeft, zou het misschien handig zijn dat die mensen, als hun contract afgelopen is, samen met VDAB extra worden begeleid, ofwel in hun kansen op een job in de private sector, ofwel om alsnog deel te nemen aan een of ander aanwervingsexamen voor de overheid. Hebt u eventueel ideeën om daarover met de minister van Werk in overleg te gaan?

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Dank u wel, mijnheer Ongena, voor deze interessante vraag.

Er werd nog geen beleidsevaluatie opgemaakt over uitzendarbeid als instroomkanaal. Ik stel vast dat slechts een beperkt aantal van de entiteiten van de Vlaamse overheid beroep deed op uitzendarbeid. Dit kan erop duiden dat uitzendarbeid nog geen ingeburgerde tewerkstellingsvorm is bij onze administratie.

Ik plan een uitgebreide beleidsevaluatie zodra het raamcontract voor uitzendarbeid twee jaar in gebruik is. Dat is een mooi moment om te evalueren, denk ik. Ik wil op verschillende initiatieven inzetten om kansengroepen meer instroomkansen te geven bij de Vlaamse overheid. Uitzendarbeid is een van de manieren waarbij kansengroepen tewerkgesteld kunnen worden. Met uitzendarbeid wordt via tijdelijke tewerkstelling de mogelijkheid geboden om ervaring op te doen binnen een overheidscontext, competenties te ontwikkelen en een netwerk uit te bouwen. Dit geldt als troef op het cv van werkzoekenden, wat dan voordelen biedt bij reguliere aanwervingsprocedures.

Wegens de bescherming van persoonsgegevens mag de herkomst van personen momenteel nog niet geregistreerd worden bij uitzendarbeid. Ik ben wel aan het onderzoeken welke juridische en operationele aanpassingen noodzakelijk zijn om de monitoring van kansengroepen in de uitzendarbeid mogelijk te maken. Dit proces moet drie stappen doorlopen: regelgeving, machtiging en technische implementatie. Dit kan tot mijn spijt snel anderhalf jaar in beslag nemen.

Ik sta even stil bij de drie stappen. De eerste stap betreft de regelgeving: er moet een wettelijke grond voorzien worden. Ik onderzoek of dit een decretale grond is of een wijziging van het Besluit van de Vlaamse Regering houdende maatregelen

ter bevordering en ondersteuning van het gelijkekansen- en diversiteitsbeleid in de Vlaamse administratie. Deze wettelijke grond zal een duidelijke finaliteit en proportionaliteit bieden voor de nodige machtigingsaanvragen bij de respectievelijke authentieke gegevensbronnen zoals de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid en het Rijksregister.

De tweede stap is de machtiging. De administratie zal verschillende machtingsaanvragen ter raadpleging moeten indienen bij de authentieke gegevensbronnen. De monitoring is bovendien complexer dan de monitoring van de personeelsleden van de administraties. De Vlaamse overheid is immers niet de wettelijke werkgever van de personen die tewerkgesteld zijn via uitzendarbeid.

De Vlaamse overheid moet daarom extra verwerkingsovereenkomsten afsluiten met de uitzendkantoren in het kader van een beveiligde uitwisseling van persoonsgegevens. Daarbij moet ook worden voldaan aan alle voorwaarden voor de anonieme, geaggregeerde verwerking van deze persoonsgegevens.

De derde stap, na de machtiging, is de technische implementatie. De uitzendkantoren registreren zelf geen persoonlijke diversiteitsgegevens, zoals buitenlandse herkomst, handicap of chronische ziekte. De raadpleging bij de authentieke gegevensbronnen en de verwerking zal verlopen op basis van het rijksregisternummer. Deze anonieme, geaggregeerde telling is reeds operationeel voor personeelsleden van buitenlandse herkomst. Dezelfde methode is in ontwikkeling voor personen met een handicap of chronische ziekte en moet nog worden getest. De dienst Diversiteitsbeleid verwacht dezelfde methode te volgen als voor de diversiteitsmonitoring van personeelsleden. Daarvoor werkt de dienst samen met de Vlaamse dienstenintegrator.

Ik zet in op diverse tewerkstellingsrelaties, waarvan uitzendarbeid er een is. Daarvoor wil ik, zoals opgenomen in mijn beleidsnota, een kader ontwikkelen over hoe om te gaan met het naast elkaar bestaan van statutaire en contractuele tewerkstelling, aangevuld met bijvoorbeeld consultants, freelancers en uitzendkrachten. Het behoort tot de autonomie van de leidend ambtenaren om te beslissen over de tewerkstelling binnen hun entiteiten. Wanneer binnen de Vlaamse overheid geen geschikte profielen beschikbaar zijn en de overheid op een snelle en flexibele manier de juiste werkkrachten moet kunnen aantrekken, kan uitzendarbeid een oplossing bieden, zeker in een krappe arbeidsmarkt.

Verder zijn uitzendkrachten juridisch gezien geen werknemers van de Vlaamse overheid, maar feitelijk gezien natuurlijk wel. Uitzendkrachten kunnen dus een beroep doen op de bestaande ondersteuning, zoals redelijke aanpassingen op de werkvloer bij een handicap of chronische ziekte of noodzakelijke opleidingen om hun functie goed te kunnen uitvoeren. Ik heb daarbij alle vertrouwen in de werking van VDAB. Het is immers hun taak om alle werkzoekenden toe te leiden naar de arbeidsmarkt. Mijn collega bevoegd voor het werk, minister Crevits, ondersteunt en versterkt VDAB als werkzaamheidsregisseur. Daarbij gaat er ook aandacht naar duurzame tewerkstelling in en vanuit de uitzendsector.

Ik hoop dat ik daarmee omstandig op uw relevante vraag heb geantwoord.

De voorzitter: De heer Ongena heeft het woord.

Tom Ongena (Open Vld): Minister, dank u wel voor het omstandige antwoord.

Ik ben natuurlijk blij dat u ook wel de mogelijkheden van uitzendarbeid ziet als een motor voor kansengroepen om aan de slag te gaan. Ik noteer dat u na twee jaar een evaluatie wilt doen. We kijken er alvast naar uit, maar u zegt zelf dat er nog niet zo veel entiteiten zijn die dat gebruiken, dus hoop ik dat u die andere entiteiten misschien toch een beetje aanpoort om toch ook die mogelijkheid van uitzendarbeid eens goed te bekijken. U hebt er zelf ook naar verwezen: de overheid heeft ook een

voorbeeldfunctie als het gaat over het tewerkstellen van mensen met een migratieachtergrond of mensen met een ziekte, kansengroepen dus. Voor alle duidelijkheid: uitzendarbeid is natuurlijk niet de enige manier om die mensen aan de slag te krijgen, maar het is wel een zeer nuttig instrument om dat te doen, denk ik. Ik zou er dus toch op willen aandringen dat men binnen de diverse entiteiten toch eens bekijkt of men toch ook niet meer zou kunnen gebruikmaken van uitzendarbeid.

De voorzitter: De heer Vaneeckhout heeft het woord.

Jeremie Vaneeckhout (Groen): Minister, u weet dat wij genuanceerd kijken naar de inzet van uitzendarbeid binnen de Vlaamse overheid. We delen de ambitie om de streefcijfers echt te halen, om daaraan te werken, maar ik denk niet dat we dit moeten beschouwen als de heilige graal die het allemaal zal oplossen. Tegelijk – en dat hebben we ook gezegd bij de bespreking van de beleidsnota's – zie ik wel welke opportuniteiten dat kan geven. U hebt dus absoluut onze steun om die evaluatie grondig te doen, maar de focus moet toch vooral ook worden gelegd op de structurele effecten. U geeft het ook voor een stuk aan in uw antwoord. Het gaat er niet om te kijken naar wat dat op korte termijn betekent voor onze cijfers, of ze daardoor worden gehaald of niet. De vraag is wel: stromen mensen dan ook door naar structurele tewerkstelling bij de Vlaamse overheid? Dat is immers het finale. Onze streefcijfers hebben geen zin als het enkel gaat over tijdelijke, kortstondige arbeid. Het moet gaan over structurele betrokkenheid van mensen, om op die manier een goede weerspiegeling te zijn van de Vlaamse samenleving, ervan uitgaand dat dat ook de werking van onze diensten en onze administratie versterkt.

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Uitzendarbeid is uiteraard geen wondermiddel, maar bewijst wel dat het waarschijnlijk de enige sector is waar mensen met migratieroots oververtegenwoordigd zijn en dat het echt een doorstroomeffect heeft naar de reguliere arbeidsmarkt. Ik denk dat we dat instrument toch niet mogen minimaliseren, zonder in een overdreven hoerastemming te verzeilen of te zeggen dat dat het nec plus ultra is. Dat moeten we absoluut niet doen, maar ik geloof wel sterk in dat instrument. Daarom wil ik ook de suggestie die mijnheer Ongena doet om de andere instellingen en entiteiten op de mogelijkheden te wijzen en hen ook wat aan te moedigen om dat mee in ogenschouw te nemen, zeker meenemen en dat verder monitoren, zoals we dat ook de voorbije maanden en jaren hebben gedaan.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.